ROMANIA

BIBLIOTECA NATIONALA
PERIODICE
ROMANIA

O.N.T.

REVISTA OFICIULUI NATIONAL DE TURISM

ANUL II, Nr. 10

OCTOMVRIE 1937

C U P R I N S U L

J. DE LIND — STÂNA DE VALE
O. N. T. — FILMELE O. N. T.
EMANOIL BUCUȚA — JĂLBARUL BĂLȚII
EMIL RIGLER-DINU — SCĂENI, VIIE BRÂNCOVENEASCĂ
GH. VORNICU — ARTA POPULARĂ MARAMUREȘANĂ
DINU NICODIN — O PLIMBARE PE OLT
VALERIU PUȘCARIU — CULESUL VIILOR

VARIA: O. N. T.-BERLIN — A VIII BALCANIADĂ DE ATLETISM — VARA IN SUEDIA.

CRONICA TURISMULUI :

CASE DE ADĂPOST IN RETEZAT — *VAL. P.*
A VIII BALCANIADĂ DE ATLETISM — *OVIDIU GOLOGAN*
NOUI REALIZĂRI TURISTICE IN MASIVUL FĂGĂRAȘILOR — *NERVA STOICA și EMILIAN ILIESCU*
INFORMAȚII

•

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCUREȘTI — CALEA VICTORIEI, 88 — TELEFON 4.64.60

ABONAMENTE:
1000 LEI — INSTITUȚII DE STAT, JUDEȚE ȘI SOCIETĂȚI
500 „ — COMUNE URBANE
240 „ — COMUNE RURALE ȘI PARTICULARI
CONT LA C E C Nr. 1257

COPERTA DUPĂ UN AFIȘ PREMIAT LA EXPOZIȚIA DE AFIȘE O. N T
DE: *GESTICONE*
DESENE IN NEGRU: *R. B.*

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PERIODICE ROMÂNIA

ROMANIA

REVISTA
OFICIULUI NAŢIONAL
DE TURISM

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
88 CALEA VICTORIEI — TEL. 4.64.60

ANUL II, Nr. 10
OCTOMVRIE 1937

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ
PERIODICE
ROMANIA

CASCADĂ LA
STÂNA DE VALE

Foto=Petit

STÂNA DE VALE

Priveliștea spre Beiuș și către Munții Aradului înfățișază majestuoasă viziune.

Stațiunea Stâna de Vale, cu o altitudine de 1102 m., așezată pe domeniile silvice ale Episcopiei Greco-Catolice din Oradea, este o stațiune în plină desvoltare. Stațiunea posedă hoteluri noi cu cel mai modern confort.

Având climat alpin prin excelență, localitatea este complect lipsită de vânturi, fiind așezată într'o vale a munților din vecinătate, ceeace o face să fie complect lipsită de curenți în așa fel că chiar când aiurea iarna e friguroasă, aci temperatura ajunge la 20° Celsius.

Stâna de Vale neavând gară locală este deservită de stațiunea Valea Iadului, unde toate trenurile de azi atât din direcția București—Oradea cât și Oradea—București, opresc, cu excepția trenurilor rapide și a trenurilor de noapte.

La gara Valea Iadului se găsește, la sosirea fiecărui tren amintit mai sus, autobuzul liniei înguste Valea Iadului Stâna de Vale, care parcurge distanța de 43 km. în două ore și jumătate. Tariful de persoană este de lei 81 dus și 81 lei întors.

Acest autobuz parcurge un drum încântător, tăiat în stâncă. Ceeace face și mai plăcut acest parcurs este frumusețea sălbatecă a peisagiului.

Părăsind gara Valea Iadului se pătrunde imediat în valea cu aceiași denumire până la *Remeți* de unde se poate admira Piscul *Laia* 1311 m. pentruca apoi lăsând această vale să pătrundem în valea Cârligații spre *Murgaș*, și de aci la Stâna de Vale, punctul terminus.

Localitatea prezintă un interes deosebit turistic și de odihnă pentru locuitorii Clujului, Oradiei, Aradului, Timișoarei, Beiușului etc. prin ușurința cu care este accesibilă.

Un interes deosebit îl poate prezenta pentru turismul internațional fiind așezată numai la o distanța de 6 ore de Budapesta și de 10 ore de Viena.

Localitatea este foarte bine utilată din toate punctele de vedere, având lumină electrică, poștă, telegraf și telefon. Oficiul telefonic funcționează în permanență, până la ora 10 seara.

In localitate se găsesc următoarele hoteluri:

Excelsior, instalat cu cel mai mare confort modern, apă caldă și rece, baie, încălzire centrală, are 54 camere, aproape toate așezate spre Sud.

Pavel, cu 48 camere, în plus camere comune pentru 60 turiști. (Apă).

Belvedere, 13 camere încălzire centrală, apă curentă.

Aceste două hoteluri din urmă sunt hoteluri anexe ale hotelului *Excelsior*.

Deasemeni hotelul Excelsior pune la dispoziția vizitatorilor numeroase vile mici.

Prețul pensiunii la hotelurile din stațiune variază între 190—230 lei pe zi, în care se cuprinde atât întreținerea cât și toate suplimentele, ca încălzit, luminat, procente etc...

Informațiunile se dau atât de Oficiul de Turism local cât și de Episcopia Gr.-Cat. din Oradea.

Clubul Turistic Bihorean, are asemeni în localitatea un cămin cu săli comune pentru turiști.

Stâna de Vale prezintă un interes deosebit pentru bolnavii de nervi, neurastenici, anemici, cathar, bronșită cronică și în special pentru bolnavii de Basedow.

Un medic se află în permanență în localitate la dispoziția bolnavilor.

Hotelul Excelsior și anexele sale se găsesc deschise în tot timpul anului.

Copiii, chiar fără părinți sau însoțitori, primesc o îngrijire plină de atenție și cu o reducere de 40% până la etatea de opt ani.

Hotelul posedă numeroase distracții: popicărie, 2 terenuri de tennis, terenuri special amenajate pentru copii, Cazinou, radio, iarna numeroase pârtii pentru skiuri și excursii în toate direcțiile.

Cele mai renumite și mai atrăgătoare sunt: Piatra Călăului 1464 m. prin drumul denumit Izvorul minunilor sau către vârful *Munceii* 1414 m. cu un teren imens de peste 10 km. lungime. Tot de aci către *Gruiul Ursului* 1418 m. sau spre Vârful Poienei 1627 m. nu mai lung de 7 km. ce se pot face în 2 ore și jumătate. De aci înainte urcând mereu, se ajunge la Vârful *Bohodei* 1656 m. și de aci la *Fântâna Rece* 1693 m. de unde se desfășoară întreaga panoramă a Munților Apuseni și către Deva. (Vârful Găinei—Târgul Fetelor).

Scoborând se ajunge la Piatra Arsă 1442 m. apoi către Scărișoara 1467 m. călătorul ajungând prin Valea *Bulzului* la Pietroasa sau prin Valea *Galbenă* la *Peștera Sură* (5 km.) iar de aci către *Ponor*, sau către *Cetățile* 994 m.

Turiștii încercați pot face drumul dela Peștera Sură spre *Sura lui Taran* prin *Izbucul Galbeni* (drum de trei ore).

Din Stâna de Vale către Vârful Murgașului 1355 m. prin Câmpul Băița coborând către Dealul Mare 1212 m. și apoi către Dealul Plaiului, se ajunge la Valea Plaiului, iar de aci prin Budureasa pe șoseaua

județeană se merge către Beiuș. Această șosea județeană a fost refăcută de către Episcopia Gr.-Cat. din Oradia în anul 1933—1934, fiind accesibilă vehiculelor.

Din Stâna de Vale, apucând drumul ce duce către Izvorul Sihastrului 1190 m. se poate ajunge

Foto-J. de Lind

sus : HOTELUL EXCELSIOR

mijloc : AUTOBUZUL IN VALEA IADULUI

jos : SOSIREA AUTOBUZULUI IN FAȚA HOTELULUI EXCELSIOR

cu ușurință la piscul Baia Popii 1408 m. de unde se poate ajunge fie la Vârful Poenii 1629 m. fie la Vârful Bohodei.

Continuând se poate face o minunată excursie către Vârful *Cârligații* 1693 m., unul din cei mai înalți din întreaga regiune cu aceeași înălțime ca și Vârful *Fântâna Galbenă*.

Vânătorii găsesc de asemeni teren minunat pentru vânătoare, regiunea fiind bogată în cerbi, căprioare, lupi, urși. iepuri chiar.

Amatorii de pescuit găsesc păstrăvi în pâraiele repezi de munte.

Vizitatorii ce nu se pot deplasa cu ușurință, pot face totuși destule plimbări mici în pădurile de brazi ce înconjoară întreaga localitate și cari emană un aer foarte puternic, ozonizat.

J. de LIND

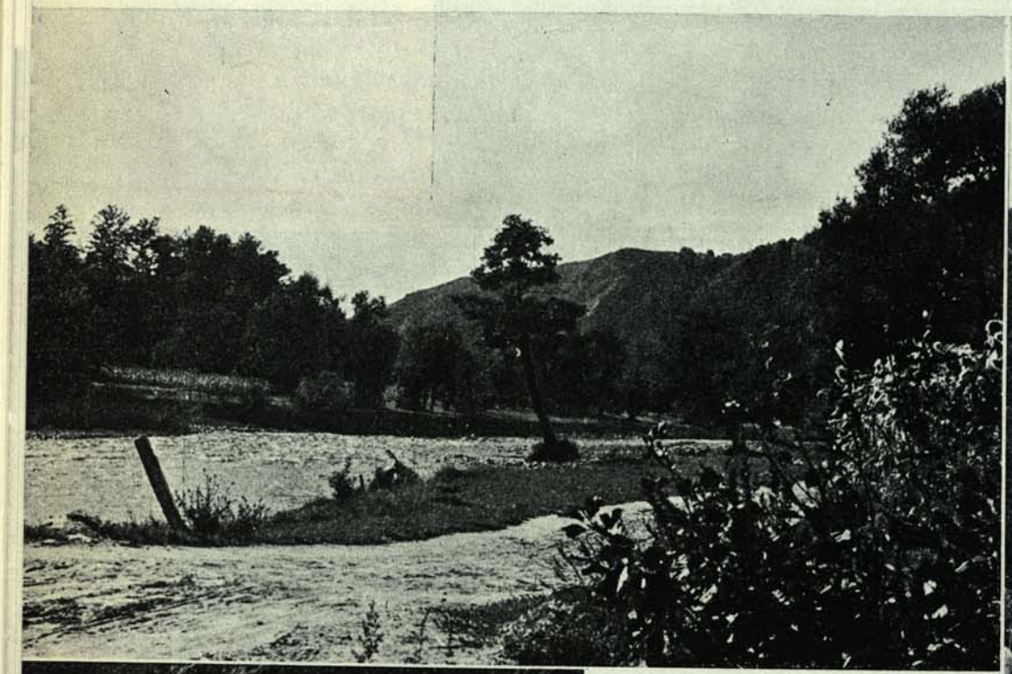

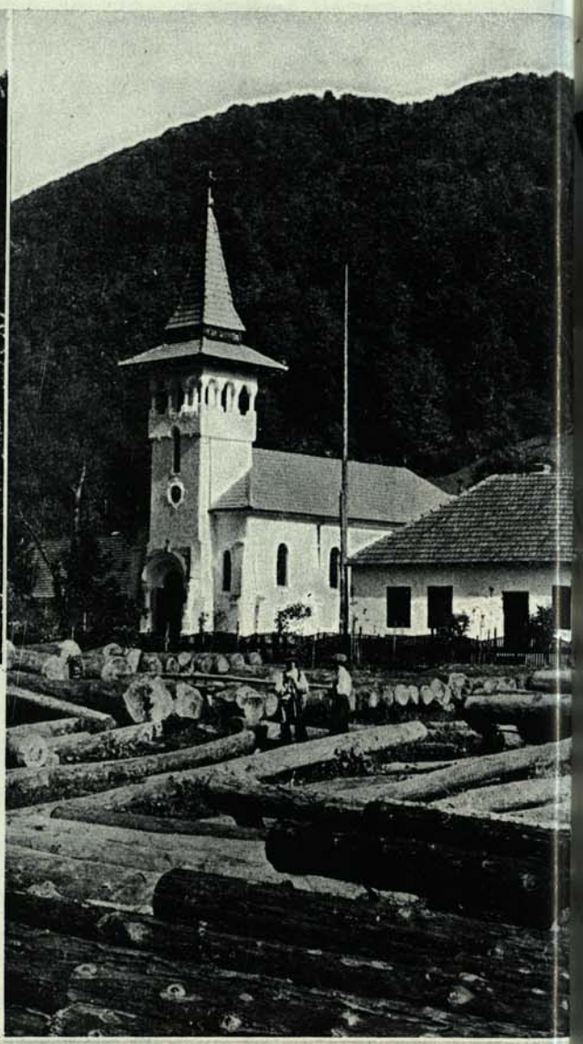

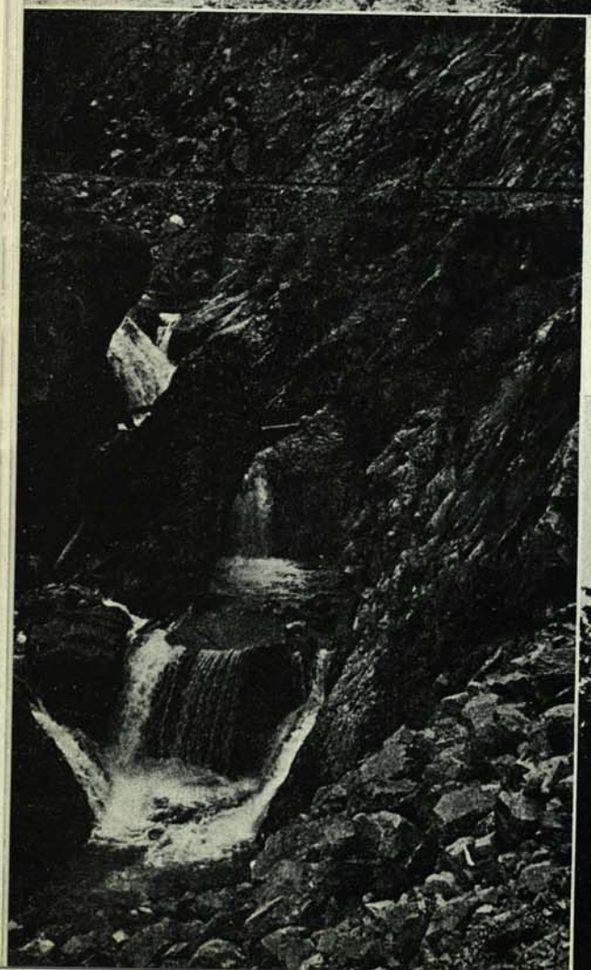

PÂRÂUL VALEA IADULUI

BISERICA DIN REMEȚI

CASCADA IADOLINA

SPRE MUNCEI

Foto=J. de Lind

STÂNA DE VALE

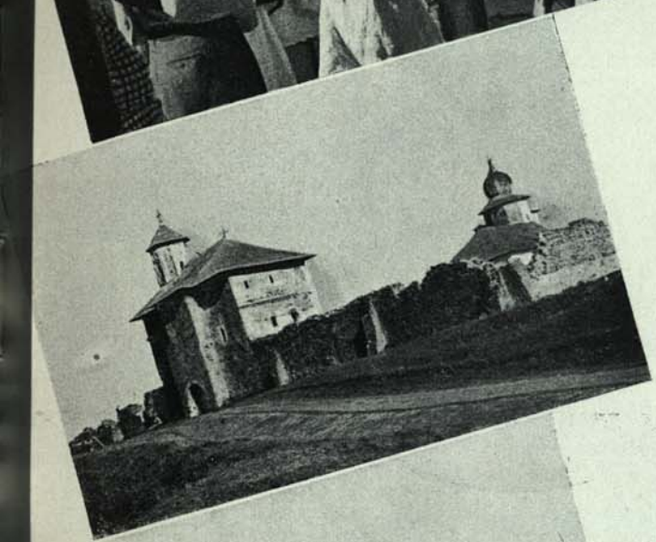

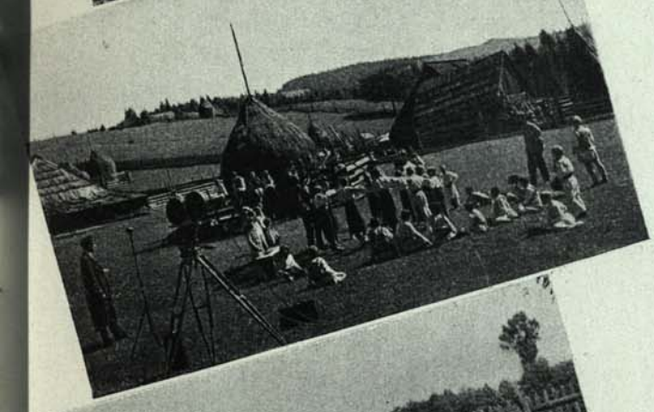

FILMELE OFICIULUI NAȚIONAL DE TURISM

Organizarea celor două expoziții de fotografii de către O. N. T. a avut o îndoită însemnătate, căci pe lângă că a prezentat în cadrul cel mai autentic al artei o bună parte din frumusețile țării, a deschis gustul pentru cunoașterea lor.

Mulți dintre acei care s'au oprit emoționați în fața aspectelor atât de variate ale reliefului pământului românesc, ori a scenelor de viață țărănească, au fost convertiți la drumeție. La început, o simplă curiozitate, pentru cercetarea unor frumuseți pe care nu le bănuiau, dorința de cunoaștere s'a transformat în pasiune. La munte ca și la mare, pe drumurile ce duc spre mânăstiri sau vechi biserici de lemn, numărul turiștilor autohtoni este în continuă creștere.

Cele două expoziții de fotografii și reproducerile din „România" au făcut desigur mai mult pentru popularizarea peisajului românesc decât o întreagă literatură de călătorie.

„Țara în imagini" nu a arătat însă decât o parte din înfățișările ei și numai unui public restrâns. Ea n'a fost decât precursoarea strămutărei pe pânza albă a ecranului a atâtor frumuseți românești, care nu se cunosc nici la noi acasă și cu atât mai puțin peste hotare.

Acest gând al Oficiului Național de Turism este pe cale de înfăptuire și primele filme artistice și documentare, care să valorifice variatele resurse turistice ale țării vor trata trei subiecte dintre cele mai caracteristice și mai atrăgătoare.

Unul este destinat *Mânăstirilor bucovinene*, care prin arhitectura și frescele lor formează după părerea celor mai autorizați istorici de artă unul din cele mai remarcabile capitole, nu numai al istoriei artei românești, dar chiar al istoriei artei bizantine" (Charles Diehl).

Odoarele rare ale ctitoriilor lui Ștefan cel Mare, Petru Rareș, Ieremia Movilă, a atâtor mitropoliți și boeri moldoveni de numele cărora se leagă ființa acestor lăcașuri de închinare; făptura chipeșă a vechilor răzeși în cadrul pitoresc al obcinelor împădurite vor vedea această frântură de țară, în care epoca de glorie a Moldovei e înscrisă în semne heraldice și vechi inscripții slavone.

Al doilea film va înfățișa cea mai de seamă bogăție a pământului românesc *Petrolul*, cu tot ceia ce este legat de industria petroliferă (schele, rafinerii, conducte etc.),

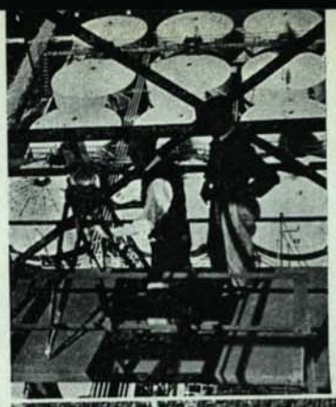

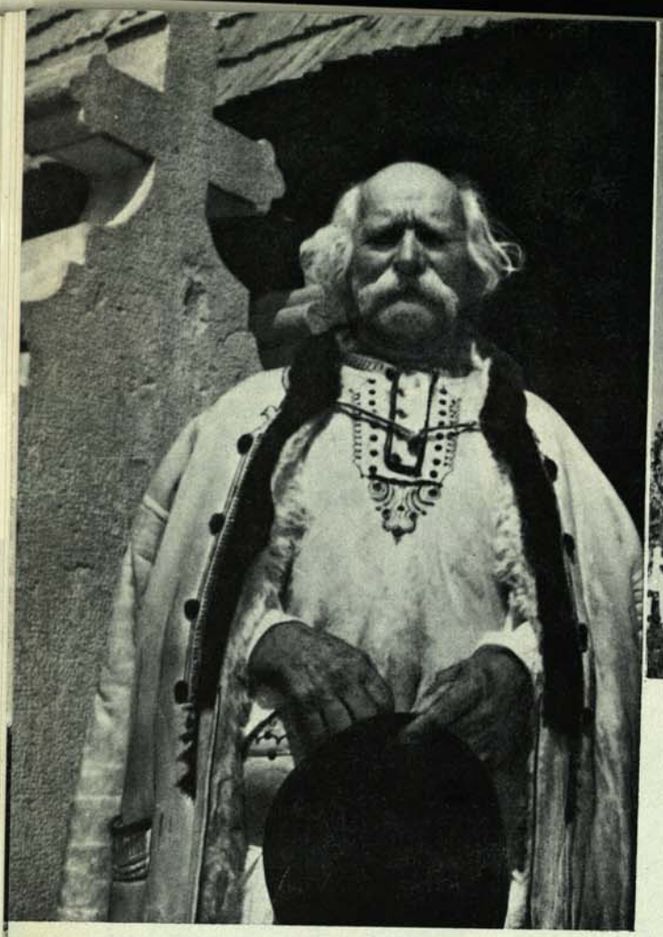

POIANA SIBIULUI — BĂTRÂN DE 90 ANI

Foto• Val. Pușcariu

CIMITIRUL DIN POIANA SIBIULUI

prinzându-se pe film întreaga filieră de producere, transformare și transport, din momentul scoaterei petrolului din pământ și până la încărcarea lui pe vapoare la Constanța.

In sfârșit al treilea film, „*Pe drumul legionarilor romani*" evocare a locurilor pe unde au pătruns în Dacia legiunile împăratului Traian, va începe cu prezentarea celei mai frumoase părți a Dunării (Cazanele), cu vestita „Tabula Trajanae", rămășițele podului lui Apollodor din Damasc și castrul Drubeta de la Turnu Severin, termele de la Băile Herculane, intrarea în Transilvania făcându-se pe la Porțile de Fier, locul de înfrângere a rezistenței dace, înainte de cucerirea Sarmisegetuzei.

Rămășițele trainicei civilizații romane, scoase astăzi la iveală datorită muncei perseverente a Institutului Arheologic de la Universitatea din Cluj, vechea biserică a Demsușului și toată acea viață arhaică din Țara Hațegului, desfășurată la poalele masivului Retezatului vor face trecerea către acele sate înstărite din regiunea Sibiului înșirate pe frumosul „Drum al Regelui" (Săliște-Galeș-Rod-Tilișca-Poiana Sibiului-Jina). Reprezentante ale celei mai curate vieți românești cu îndeletnicirile (oierit, pinărit, țesut) și obiceiurile caracteristice, ele vor înfățișa faza civilizată a țărănimei românești.

Fotografiile reproduse în succinta prezentare a acestor filme turistice luate pe traiectul celor câteva mii de kilometri, parcurși de caravana cinematografică a O. N. T. descoperă noui frumuseți din înfățișarea variată a țării, pe care publicul va avea ocazia să le aprecieze în curând și pe pelicula cinematografică.

O. N. T.

BĂTRÂNĂ DIN POIANA SIBIULUI

MÂNĂSTIREA PUTNA

Foto• Val. Pușcariu

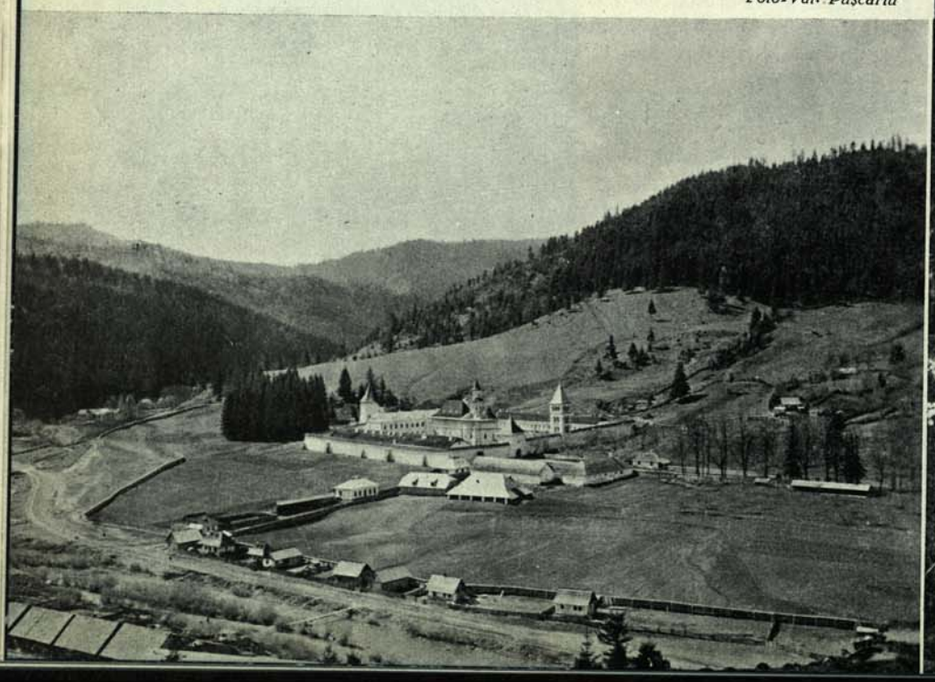

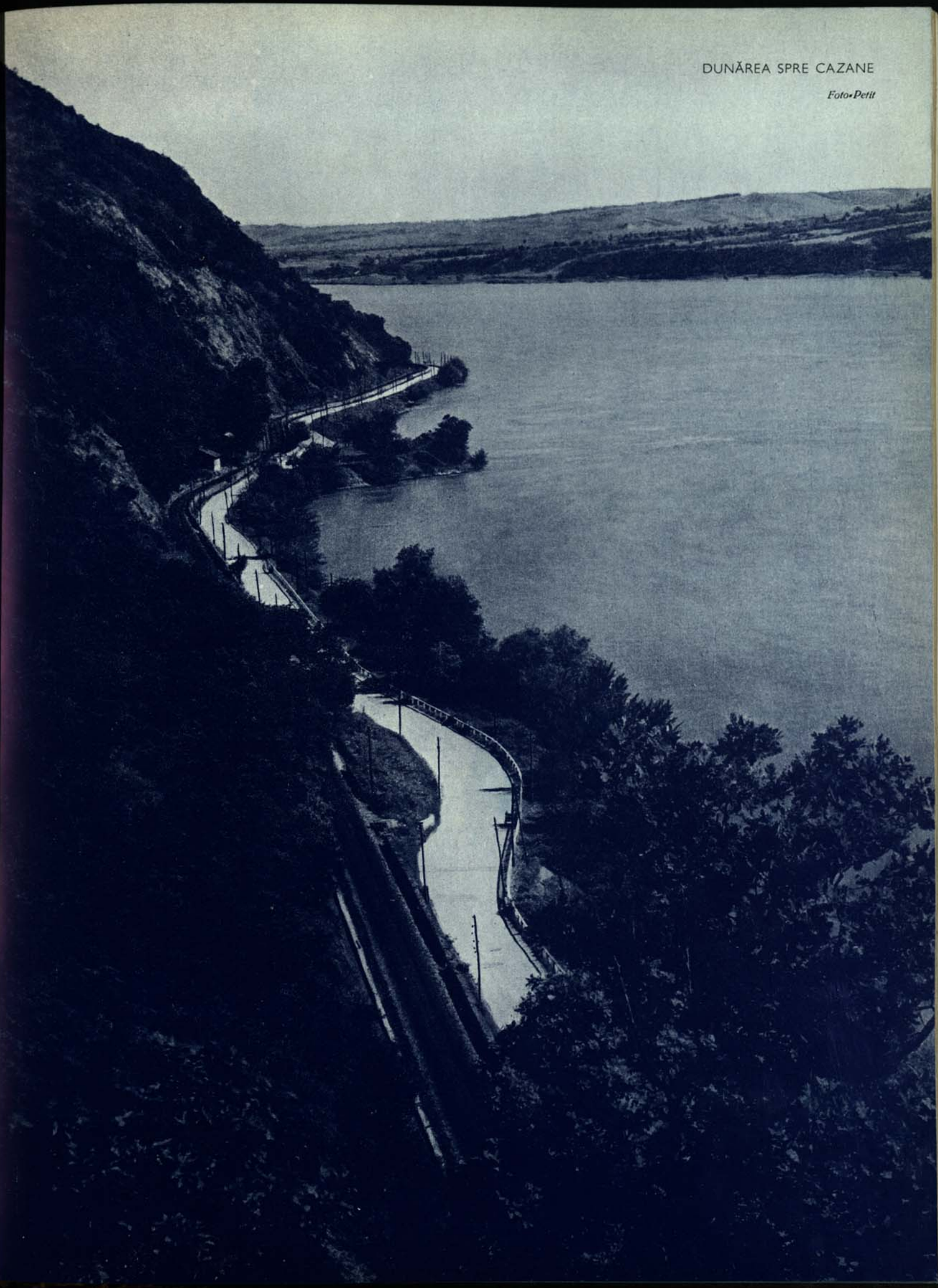

DUNĂREA SPRE CAZANE

Foto-Petit

BIROUL O.N.T. AL ROMÂNIEI LA BERLIN

D. SERGIU DIMITRIU PREȘEDINTELE O. N. T. ROSTIND DISCURSUL INAUGURAL

La 16 Septembrie s'a desfășurat festivitatea inaugurării biroului din Berlin, al Oficiului Național de Turism al României. Acest birou, instalat pe Unter den Linden 21.

La festivitate a participat d-l Petrescu Comnen, ministrul României la Berlin, înconjurat de personalul legației și al consulatelor române din Germania, precum și reprezentanții Camerei de Comerț din Berlin, mai mulți directori ministeriali și consilieri din Ministerul Reichului, din Ministerul Propagandei și din Ministerul Economiei Naționale, reprezentanții Băncii Reichului, ai Căilor ferate germane, ai Oficiului de Turism al Reichului, reprezentanți ai presei berlineze și un numeros public.

D-l Sergiu Dimitriu a rostit o cuvântare, subliniind scopul urmărit de acest birou înființat în Capitala Reichului. D-sa a scos în deosebi în relief menirea biroului inaugurat, de a face România mai bine cunoscută publicului german, prin promovarea turismului în această țară care posedă atâtea frumusețe și bogății naturale, cunoaștere care va consolida totdeodată și legăturile dintre cele două țări.

După festivitatea inaugurării, s'a dat la hotelul Bristol o masă unde, într'o atmosferă cordială, d-l von Raumer, fost ministru, președinte al Camerei de Comerț Germano-Române, a salutat pe distinșii oaspeți și a arătat serviciile pe cari le poate aduce noua instituție legăturilor economice și culturale dintre Germania și România.

A răspuns domnul Sergiu Dimitriu, mulțumind autorităților Reichului și tuturor celor cari au contribuit la realizarea acestui proect.

FAȚADA BIROULUI O. N. T. BERLIN

JĂLBARUL BĂLŢII

Pârlita e un sat de baltă care-şi duce în nume şi stema; iar Ulzina, o cherhana pe o mică ridicătură prăfoasă, deasupra undelor, poate cu câteva case de vălătuci dincolo de peretele neastâmpărat al stufului înflorit. Dar dela una la alta se leagănă leneşă Dunărea, în toată măreţia ei din pragul Mării şi între ele stau de pază, văzute de pretutindeni, şi din orice loc altminteri, Cele Cinci Culmi, tainicele Beş-Tepe. Ce încărcătură de scumpătăţi, acoperită cu o catifea verde şi înfiptă în cinci ţăruşi de aur pe samar, avea balburul acela fioros al legendei pescarilor băştinaşi, în care Sfântul Gheorghe şi-ar fi repezit sulița de l-a 'ncremenit aici cu zale aprinse între malurile bogate în cotituri? Călătorul o vede şi nu-şi crede ochilor, de pe puntea care şerpueşte prin toate aceste cotituri, când înainte, argintie şi piezişe, cu două din gheburi ascunse, când numaidecât îndărăt, din plin şi de jăratic, şi acum parcă pe un ţărm, acum pe altul, tot mai vânătă de amurg, într'adevăr ca o nălucire de minune şi de ispită, pieritoare într'o bătae de pleoapă.

Pluteam pe acel braţ larg de apă, într'o seară de sfârşit de vară. Fluviul era cu desăvârşire nemişcat. Vaporaşul nostru îşi tăia numai cu milă brazda lui de spume. Pe lespezile de undă, abia clătinate în urma noastră, se rostogolea iară şi iară, dela un capăt la celălalt, luceafărul. Luna-nouă îşi poleia încet pârtie.

Un braţ se ridică pe lângă umărul meu şi arătă ceva înainte. M'am uitat, fără să caut al cui era. O lotcă repede fugea dealungul malului. Fugea aşa de repede, împinsă şi de val şi gonită şi de vâsle, că bâtlanul care zbura în linie, puţin mai departe, deasupra, poate către cuibul lui de trestie din plaur, parcă o trăgea la edec. Şi cum o ţineam încă încordat în ochi deodată a pierit.

— „Ai văzut-o cum alerga?", râse un glas chiar lângă mine. „Ai zice că a zărit umflându-şi pânzele noui de cânepă galioanele turceşti, la Isaccea subt cetăţue, şi se strecoară să dea de veste în toată balta".

— „Dar ce s'a făcut?" întrebai, fără să mă întorc, scotocind mereu lucrurile. Lotca nu era nicăieri. Bâtlanul cotise scurt peste stuf şi pierise şi el.

— „Ce să se facă?" A intrat pe-o gârlă şi se duce acasă. Uite vezi, fumurile de colo din fund? Lasă, nu casele din dreapta! Acolo e Mahmudia. Drept în faţă, între deal şi trestie? Intr'o vie de sus poate îşi pune acum palma crăpată streaşină la ochi mama, se uită la vaporaşul nostru şi îşi zice că cine ştie pe unde trebue să rătăcesc şi eu aşa. Şi nu-şi închipuie că la lotca de-adineauri, care pe înoptate are să fie scoasă pe nisip subt ferestrele noastre, am privit de aici numai cu două ceasuri mai de vreme şi m'am gândit la ea. Satul e Lacul-Albastru, Murughiolul".

— „Eu n'am văzut nici gârlă", murmurai înciudat.

— „Multe le-am trecut, şi nici n'ai bănuit. Uite, şi-acum a fost una aici. Şi după salcia despicată de colo e alta. Le vezi? Nu! Pentru asta trebuie ochiu al locului. De unde suntem, până în Vâlcov, şi la Alioşi, peste toată furca uriaşă a Deltei, cruciş şi curmeziş, şi mai spre Miazăzi, pe lângă Dunavăţuri prin Razin către marile vaduri pescăreşti dela Jurilovca, lotca umblă pe ulicioare de apă, prin şanţuri pierdute, peste tăeturi în plaur, printr'o plasă încâlcită drăceşte. Ce-i trebue ei marile căi de vapoare sau cele câteva colţuri ale agenţilor la pândă, ca vidra, când subt apă şi când de pe vreo noadă de grind, după contrabandele de peşte? Iar dacă unul mai isteţ se furişează înăuntru pe vreo ascunsă aţă a păianjenului şi începe să încurce drumul oamenilor, o lovitură de lopată în moalele capului, căzută dintr'un desiş, îl face s'o uite pentru totdeauna. Balta i-a celorlalţi, şi ei nu-i descopăr nimănui tainiţele nici nu-i slobozesc zăvoarele.

„Pe unul ai să-l întâlneşti la cherhanaua Uzilnei. Il cunoşti pe Ivoli Ivanov, sărătorul de peşte? E un bătrân acum, cu părul alb, ieşit plete şi inele de subt căciula de oaie turtită. Poate că cu hainele de pe el a venit acum douăzeci de ani dela Miază-noapte. Mai multe petece n'ar încăpea, cu oricât meşteşug pe ele. Cismele nu le scoate, cât ţine toiul peştelui, nicio noapte din picioare. Cu un litru de rachiu, despică la ciortan, şalău şi văduviţă, odată cu cuţitul, şi altădată înăuntru, în cele două

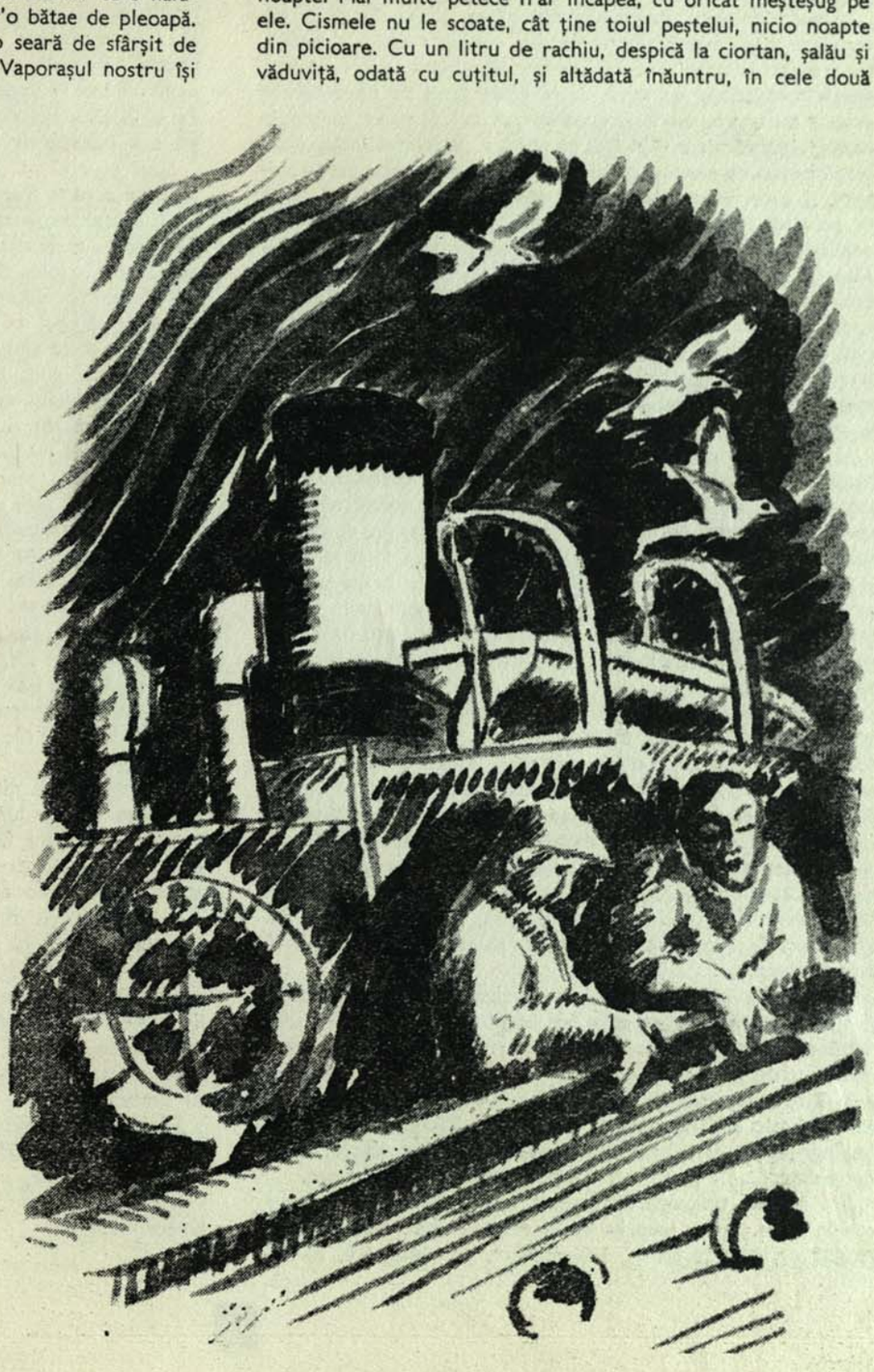

jumătăți deschise, ca să radă și să arunce mărunțaele, ia dintr'un maldăr de sare, pune deasupra, închide și așează într'o putină, aplecat peste acelaș loc pe masă și cu aceleași mișcări, optsprezece ceasuri pe zi în șir. Dacă îi dai doi litri lucrează douăzeci de ceasuri.

„Cu el nu poți vorbi. N'are ce-ți spune. Nici n'a învățat vreo iotă românească. In limba lui nu e mai vorbăreț. Să-l asvârli în apă, nu cade la fund, într'atât îl țin grăsimile și putoarea de pește deasupra. Numai pe subt scaune se răstoarnă, după ce a tropăit prin cârciuma de lemn, cântând cu clondirul de spirt în mână. Acolo doarme mai de obiceiu.

„Iar dacă i te oprești înainte și-i spui ceva, ridică de peste toată carnea aceea însângerată, la tine, doi ochi negri plini de lumină bună, un zâmbet sfânt și o barbă curată și subțire la fir, ca a icoanelor care se plimbă pe Volga și pe la târgurile dela Nijni Novgorod, că taci tu acum și-l privești înfiorat. Ce are în toată ființa lui, de zdreanță omenească la vânt, bătrânul acesta, maestru lemnar de lotci pe vremuri în Rusia, de meserie evanghelică, și care peste cinci ani are să fie de șaptezeci, că te năvălește sfiala lângă el? De ce te încearcă unda aceasta de singurătate a bălților?

„Unul sunt și eu. Acum n'ar mai părea. Și am dus și eu năvodul pe lotci, m'am bucurat de câtă vietate a căzut în matiță, și am ajutat la trasul frânghiei pe cric. Am bătut și eu cu ghionderul în rădăcinile de sălcii, ca să isbucnească de pe dedesubt peștele pitit, și mi-am lăsat după el trabucul. Și eu am umblat la pescuitul cu cârmace. Am tras cu pușca lui tată-meu întâiu după ceapâri mari de baltă și pe urmă, după ce m'am spurcat la pulbere și alice, m'am rătăcit prin păsăretul de primăvară venit de pe alte țărmuri și nu m'am întors cu săptămânile acasă. In copilărie, când mă pierdeam prin stuf, pe la noi prin Lacul-Albastru, și după un tropăit înfundat, un cap de armăsar dobrogean, înalt și cu coama sbârlită, cum nu se mai pomenește astăzi, își făcea loc prin trestiș la mine, mă privea cu ochii speriați o clipă și apoi o rupea în galop deadreptul, în stâlpi de apă aruncați în toate părțile, am învățat și eu să prind sălbăticiunile acestea mândre cu arcanul și să le călăresc pe deșelate, până la astâmpărarea lor și la dezgrădinarea oscioarelor mele.

„Și mai cu gusturile mele, mai cu treburile tatei am trăit toată viața de apă, am bătut toate ungherele, cu tovarăși bărboși sau de capul meu, și nu știu dacă a rămas pe aceste seninuri, bordeiu, în care să nu intru, și om, cu care să nu leg vorbă. De atunci am văzut ce bun a fost Dumnezeu, când a lăsat să curgă în albii apele și să se umple fără asemănare cu hrană ușoară, pe aici într'o margine pustie, și cât de răi oamenii, cari vin de departe, fără iubire și lacomi, ca să stoarcă în teascurile mincinoase ale legii, toată grăsimea lacului și toată hărnicia pe zdrobeală a brațelor.

„Am fost mai târziu pe la școli. Dunărea până la Severin o cale în toată luna odată. Mi s'a mai lărgit mintea și m'am mai ciocnit cu lume. N'am mai putut să rabd. Și dacă o ușă de slujbaș nu se deschidea, când chemam de afară, am început să și bat. Uneori, alături de vânători de păstrugă și nisetru necăjiți, am scos câte una și din țâțâni. Altădată noaptea, am și bușit pe câte un netrebnic, semeț pe șapca lui seacă și hrăpăreață, cu pajură. Cât am putut, am ajutat, și de multe ori cu un cuvânt între rezvrătiți și cu o mijlocire hotărîtă, unde se cuvenea, am oprit răscoale. Am făcut și nebunii ca să nu las să se făptuiască o nedreptate.

„In războiu păzeam, după ce pierdusem Dobrogea, malul pe-aici. Bulgarii erau dincolo, pe înălțimi, sau prin sate. Ne vine într'o zi vorbă că în Pârlita se mărită o fată. O cunoșteam bine. Și știam și pe cine avea drag și auzisem și cu ce urât trebuia să se însoțească. Peste Dunăre veștile treceau prin ceață neîmpiedicate și fără sgomot, ca păsările. Poate că a venit cu ele, îngrijorată, și o chemare! De-ai noștri de-o lături, de-ai noștri dincolo. Iar la mijloc, drumul bătut al vieții noastre.

„Era o seară timpurie de toamnă umedă. Ne-am vârît vreo zece în bărci. Știam locurile ca în grădina tatei. Am alunecat nezăriți de cealaltă parte. Ne-am târît pe ridicătură, ne-am lăsat în balta din jurul satului și am trecut-o în picioare, în apă până la piept, cu puștile și cartușiera în mâini, deasupra capului. Dacă ne descopereau, nu mai scăpa unul.

„La ieșire, ne-am stors puțin de udătură, ne-am cercetat armele, și ne-am risipit pe uliți, cu vorbă să ne întâlnim la biserică. Unul câte unul ne-am strâns gâfâind pe la ferestre. Inăuntru era lumină mică, după poruncă, de teama sentinelelor noastre. Slujba începuse. I-am scos pe toți afară și i-am dus în buza puștii până la bărci.

„Pe mire și pe-ai iui i-am lăsat legați pe mal. Nunta am mutat-o, cu mireasă gătită, care nici nu dorea mai mult, cu popă în odăjdii, cu părinți, nuntași și cu doi prizonieri, găsiți gură-cască între ei, mai de voe, mai de nevoe, dincolo între Români. Camarazii ne așteptau cu sufletul la gură. Și am făcut, după ce am înduplecat și pe părinți, nuntă mai bună, la noi, cu iubitul fetei, care era soldat în plutonul meu, din Pârlita și el, și pășise și celdintâi pragul bisericii. Le-am fost naș. Și am râs cu poftă din adăposturi, când a doua zi, de necaz, Bulgarii au tras în deșert o jumătate de ceas cu mitralierele.

„Pentru acestea toate, și pentru altele, Stăpânirea îmi zice, mai în glumă, mai în ciudă, *jălbarul bălții*, și se uită după mine pe subt sprâncene. Mă urmărește. Pune poate să mature în fiecare dimineață o carceră de temniță și să-i încerce zăbrelele pentru mine. Pe unde am dat eu azi, mâine s'a și înființat iscoada. Pe când stau aici de vorbă, cineva jos în cabină, îmi întoarce pe dos buzunarele și-mi pipăe căptușala mantalei de ploaie.

„Dar nu e nimic. Mie-mi rămâne iubirea oamenilor. Și rostul meu pe această frumoasă lume dobrogeană.

„Cu altul din acești stăpâni ai bălții ai să te vezi în Sfântu-Gheorghe. El e altamanul care bagă întâi cuțitul în morunul atunci tras în lotca zbătută să se scufunde, și strigă: — „Icrana"! Ce suntem noi alături de el! Niște biete rândunele de streașină, lângă pescărușul puternic, țipând în furtună, al Mării, cu o fâlfâire de aripă albă, lungă cât lotca. Voinic, îndrăsneț, frumos, nevinovat și bun. Nu știi povestea altamanului și a icoanii Maichii Domnului, aruncată apoi pe renie de valuri?

Eu ședeam tot ca la început, cu mâna strânsă pe vergeaua balustradei, și mă uitam înainte. Glasul vorbea lângă mine, liniștit și pătimaș, pe rând. Nu m'am mai întors, să văd al cui era, făptura tânără care cânta cu el, ca dintr'un naiu cu țevi tăiate din toată trestia bălții, gâlgâind de plâns ori de țipete de biruință și de mândrie. Ar fi fost și zadarnic. Nu l-aș mai fi deosebit.

Se înoptase bine. Abia dacă se mai zărea deasupra noastră într'o fâșie a felinarului verde din coastă, cu fața lipită de geamul odăiței lui din catarg, silindu-se să vadă, chipul ofițerului dela cârmă! De mult secera lunii căzuse roșie pe șesuri. Tavanul cu stele ne fusese luat de peste capete. Goneam în întuneric și pâclă, pe lângă ostroave, sau în larg, sau numai la o prăjină de zidul de sălcii al Deltei, urmărind firul apei printre bancuri și primejdii.

Nu mai arunca nimeni sonda. Câteodată, la răstimpuri neașteptate, șueram lung a spaimă din fluerul de abur dela gâtul coșului. O flacără fâlfâia, cu cearcăne de pulberi, aprinse și apoi tot mai albastre, parcă neținute de nimic, în văzduh, departe. Dintr'acolo auia încoace câteun strigăt sfâșiat. Era ca și cum ar fi ieșit din acea gură rotitoare de foc. Apoi ne cufundam iară în taină și în fior. Povești de vitejie, de iubire și de moarte, în colibi de grinzi călăfătuite, pline de sfori, cârlige pescărești și fum, de vieață tihnită ca cerescul cleștar al Mării, de lupte cu valuri, de scăpări minunate din vânzoleala vijeliei plesnită de grindină și de fulgere, își țeseau firul mătăsos, cu toată această vedenie alergătoare, în răsboiul bătut pe gânduri de umbră a Nopții.

Și zburam, bizuindu-ne în priceperea căpitanului și în norocul drumețului, către Marea-cea-mare, cu singurele noastre două felinare de veghe, pe brațul stins și închis la ceasul acela al vaselor. Trebuia să ajungem înainte de miezul nopții la Sfântu-Gheorghe.

EMANOIL BUCUȚA

SCĂENI, VIIE BRÂNCOVENEASCĂ

Pe valea Teleajenului, la 6 km. de Ploești, cum te dai jos din automotor la stația Scăeni, îți sar în ochi sondele de pe dealuri, înfipte între butucii cu viță de vie. Altădată nu era decât o regiune de vii și de livezi cu pruni și nuci, caiși și persici. Americanii au adus cu ei sondele, vița americană și Filoxera. Au adus însă și civilizația, portul orășenesc, care a gonit, în văgăunile munților iile înflorite. Județul Săcueni, din care făcea parte comuna Scăeni cu plasa ei „Podgoria" până în 1844, avea ca marcă un ciorchine de strugure. Azi ar trebui să se completeze marca județului cu sondele care răsar pretutindeni, ventuze lacome de țâșniturile petrolului aducător de averi dar și de ruină.

Căci ruină a adus concesiunea petroliferă a Societății Steaua în frumoasa vie brâncovenească de odinioară, înfrumusețată cu grădini, casă și biserică de fostul proprietar al moșiei Scăeni, Sava Bălăceanu. In urmă, moștenitorii au concesionat via societății petrolifere Steaua și au plecat prin străinătăți. Societatea le plătește redevențele. E drept că societatea a construit vile pentru funcționari, birouri și o șosea pietruită pe care pot merge autotractoarele până la sondele risipite pe vie. Ba în dreptul caselor funcționarilor stropește șoseaua cu păcură să nu se prăfuiască. Dar grădina cu pomii fructiferi și aleia de trandafiri ce te întâmpina altădată din poarta viei, au pierit. A făcut loc șoselei largi pentru autotractoare. Iar ruinile casei și pivniței de piatră a Brâncoveanului, incendiate în anul mazilirii domnitorului de către Turci, sunt ascunse privirilor trecătorilor.

Pentru a le găsi, m'am adresat Primăriei Scăenilor, recent clădită alături de biserica ridicată la sfârșitul secolului trecut de Bălăceanul. Primarul, domnul Grigore Vasilescu e un om de vreo cincizeci de ani, înalt, bălan, cu ochi albaștri, ageri, sfătos, bun vânător de vidre și epuri, harnic gospodar, veșnic pe drumuri, la viile și grădinile ce le are în Scăeni, îndatoritor, bucuros de a da lămuriri și de a se lămuri.

Taică-său știa multe despre via lui Radu-Vodă, mai sus pe același deal ca și cea brâncovenească. Via lui Radu-Vodă are o fântână în care apa venea pe un șghiab de olane cimentate între ele din dreptul unei salcii seculare. S'a captat izvorul într'un tub larg de beton armat, de unde prin țevi se alimentează vecinii. Primarul știe și de vinul brâncovenesc găsit într'un butoi de două ori secular. Un căutător de comori găsise ceva ce semăna cu burduful plin de bani, într'o galerie de piatră.., azi astupată. Când să scoată galbenii presupuși din butoiul putrezit, a dat de o cămașe de vin vechiu. Tăind cămașa, a curs din butoi un coniac atât de tare, încât s'au îmbătat toți cari au gustat din el. Si nu numai din vin, dar și din apa în care s'a topit apoi cămașa vinului. Primarul îmi dă însoțitor pe logofătul viei brâncovenești, luată acum în arendă de Societatea Steaua și de primar. Logofătul cunoaște locul ruinelor palatului și mă duce acolo.

„Mai avem mult domnule logofăt?" întreb eu pe însoțitor. Acesta se crede luat peste picior și restabilește situația răsând: „Ei! De! Logofăt! Logofătul „Pulbere". Eu nu sunt decât pasnicul viei!"

„Departe nu e—continuă el—dar n'am mai fost de câțiva ani pe acolo. Am uitat pe unde se ajunge. S'o tăem prin stufișuri". O ia înainte și tae pârtie prin desiș cu brațele. Căutăm. Imi aduc aminte de slova „catastihului" brâncovenesc, care lasă moștenire:

„In partea fiiu meu Radului Brâncoveanu

„Viile dela Scăeni, pogoane 27 și cu jumătate de pivniță de piatră și cu jumătate din case". Toate pogoanele lăsate copiilor socotite la un loc, fac 92 pogoane.

Și câte vii n'avea Brâncoveanul! Mii de pogoane de vii! Dela Odobești la Sărata, Scăeni, Pitești, Brâncovenii de pe malul Oltului până în Mehedinți, ba și dincolo de Carpați, la Șchei, „catastihul" cuprinde vii și iar vii, iar lui Constantin, feciorul cel mare, căruia îi lasă și destule vii, când pomenește de moșia din Pârșcov, îi recomandă: „să-și facă și vie acolo".

Brâncoveanu călătorea din moșie în moșie și era puțină vreme la București, lucru care a constituit un cap de acuzare pentru Turci, când a fost mazilit. Cu melancolie ne gândim la ultima călătorie la vii, pe care a dorit-o numai în anul morții, dar n'a mai făcut-o. Hronica anonimă atribue domnitorului asigurat de pace din partea Turcilor, cărora le trimisese haraciul în primăvară exclamația omului sigur de ziua de mâine „Estimp numai a primblărilor grijă vom avea din Obilesci în București, de aici la Mogoșoaia, de aici în Potlogi, deaici în Târgoviște, vom trece vara și de toamnă la vii vom merge, unde ni se va părea".

Logofătul „Pulbere" a exclamat fericit: „Iată-le!" Dăm ramurile curpenișului laoparte și vedem însfârșit, cam la înălțimea omului, ruinile zidurilor puternice de bolți cu cărămizi în evantaliu, cimentate între ele de un strat gros de var. Logofătul „Pulbere", văzându-mă căzut pe gânduri în fața ruinelor, mă 'ntreabă serios, nedumerit „Nu e așa"? Tot ce e din trecut e suspect?" „Ce e suspect?" întreb eu trezit din gânduri. „Pulbere" îmi expică cu simplitate: „Tot ce e din trecut e suspect, frumos!" „Am înțeles! îl liniștii eu.

„E departe șoseaua spre Mizil?" întreb. „Prin via lui Anghel dai „instantaneu" în șoseaua", răspunse „Pulbere".

„Pulbere" și-a însușit neologisme și le întrebuințează în locul cuvintelor vechi cu rost și fără rost. Prin el aflu de nouile varietăți de struguri din vie. Bordeaux, Hamburg, Riesling, Chasselas. Dar tot prin el aflu și de ce e vechi: negru vârtos, negru profiriu, vulpe, tămâioasă, roșie, varietățile de coarnă, țâța fetii, țâța caprii, țâța vacii, crâmpoșia. Vechi cuvinte podgorenești: negru moale, albă iordan, coarnă galbenă grasă, negru guarden ochiul boului.

Am lăsat ruinile Brâncoveanului în urmă și urcăm drumul între viile generalului Condiescu și ale avocatului Victor Rațiu.

După ce am văzut puțul de lemn dela via lui Radu Vodă, în care altădată apa ajungea pe șghiabul de olane cimentate, eșim din drumul care sue între gardurile vii ale podgoriilor, adâncit de ploi, ca într'un șanț, pe culme, la marginea de sus a Scăenilor pe drumul ce duce la Seci. O panoramă măreață se desfășoară în zare. Logofătul „Pulbere" îmi arată locurile. Pe dealul Frumos din valea Grății se văd sonde îngrămădite. Număr la iuțeală 31. In fundul zării se văd alte culmi de dealuri. In ultimul plan se vede Vărbila, apoi dealul dela Arbănaș și Ceptura, cu sute de sonde. Mai la dreapta, spre Ploești, se vede un șir de vreo 30 de cisterne albe. Ploeștii se profilează în fundul zării la dreapta. In dreptul coșurilor fabricii de cărămidă, care aparține de comuna Bucov se vede argintiu, șerpuind, Teleajenul. Veacurile ne poartă iar în urmă și ne amintim că Ștefan cel Mare a ars în acele locuri cetatea Teleajenului când s'a războit cu Muntenii.

Mai târziu muntenii lui Mihai Viteazul au fost înfrânți la Ceptura de către polonezii lui Eremia Movilă și risipiți din Bucov, unde se cantonaseră. Deabia Matei Basarab, bunicul lui Brâncoveanu, reușește să respingă în preajma Bucovului oștile lui Vasile Lupu, înspre Buzău.

Din via sa dela Scăeni, domnul Țării Românești, Constantin Brâncoveanul, avea în fața sa priveliștea minunată în apusul și răsăritul soarelui, priveliștea văilor ce se întind spre Buzău și Ploești. Și, după puțină odihnă, ospețe și desfătare, domnul poruncea să se pue caii la rădvane și pornea cu doamna și cele șapte fete și cei cinci coconi, mai departe spre viile dela Scheai, pe vechiul drum al Brașovului, pe valea Teleajenului, sau la viile din Pitești, sau după pofta inimii, „Unde ni se va părea" — și totuși unde în acel an ultim 1714 n'a mai putut merge, după cum dorea în primăvară și unde viile s'au ruginit îndoliate de moartea năpraznică a stăpânului lor și cu vremea s'au și părăginit.

EMIL RIEGLER-DINU

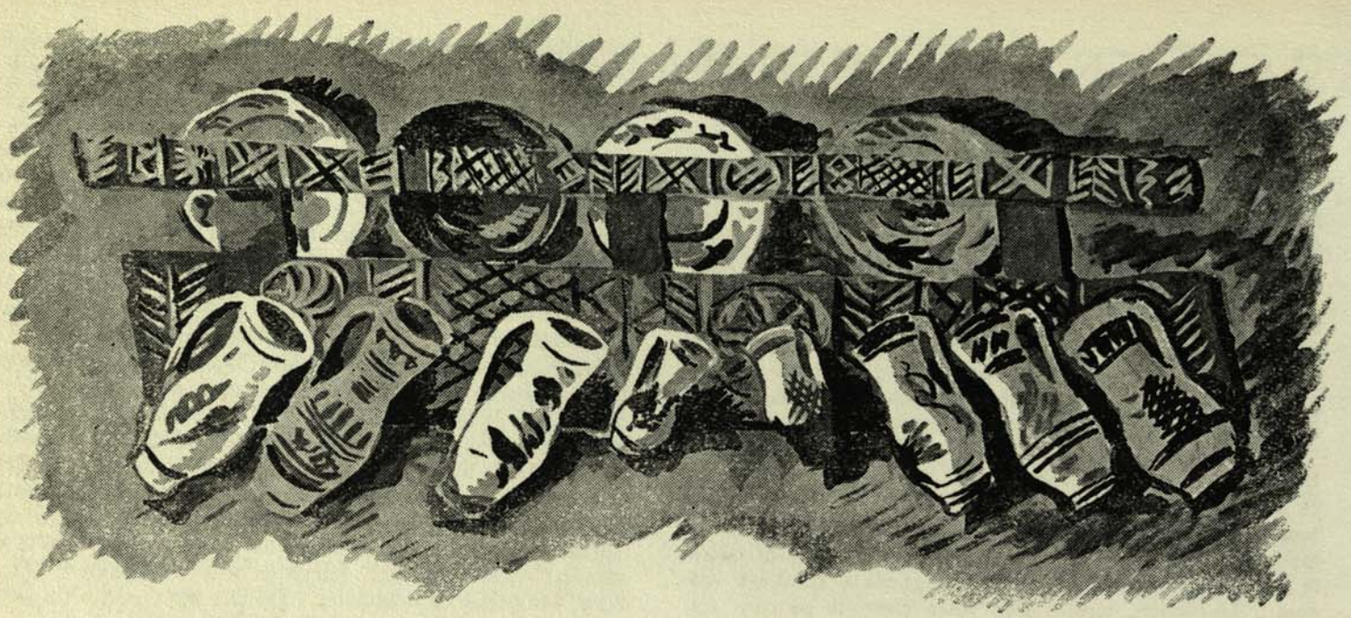

ARTA POPULARĂ MARAMUREŞANĂ

Dintre toţi Românii de pe cuprinsul ţării întregite, cred că cel mai dotat cu deosebit simţ artistic în toate domeniile, —afară doar de muzică şi joc, — este românul maramureşan.

Mai întâi în ce priveşte poezia populară contimporană, ţăranului şi ţărăncii din Maramureş, i se potriveşte mai bine ca oricărui altul, spusa lui V. Alecsandri că „Românul este născut poet". Pentrucă atâta poezie populară ca în satele maramureşene, nu poţi găsi nicăieri aiurea pe întinsul României. Au publicat volume întregi d-nii preoţi şi profesori I. Bârlea, Ţiplea şi d-l prof. T. Papahagi. La stână, la păscut vitele, la coasă, la munca ţarinei, ca şi la şezătoare sau joc, maramureşana sau maramureşanul îşi face lucrul obicinuit de veacuri în mod maşinal, în vreme ce, gândul îi sboară la cei dragi, iar sufletul îi lucrează şi elaborează sclipiri de adevărată creaţie artistică.

In special la joc te uimeşte spontaneitatea strigăturilor cu motive prezente. Este destul să apară la joc o fată dintr'un sat vecin, cum ar fi din Deseşti, ca feciorii să-i şi facă o strigătură:

Mândrulică din Deseşti
La sărutat dulce eşti.

sau:

Mândruluţ, de dorul tău,
Toate mor broaştele 'n tău.
Mă tem c'oi muri şi eu.

Sau iată o idilă dialog în poezie de o impresionantă naturaleţă:

— Măi mândrule struţ [1]) tocmit,
Şezi la noi dac' ai venit,
— Da eu n'am venit să şed,
Făr' pe tine să te văd.
Grăit-ai tu cu măta?
Date-ar după mine-ori ba?
— Eu cu mama am grăit,
Nu mi-o prea făgăduit.
Voia mamei rupe'oiu,
După tine duce-m'oi.

In ce priveşte celelalte manifestări artistice, ceadintâi privire îţi este atrasă, de arhitectura caselor şi mai ales a bisericilor maramureşene.

Cutreerând satele Maramureşului, de departe se arată mai întâi, prin bisericile lor de lemn, înegrite de vreme, svelte, cu turnuri ce au asemănare cu cele gotice din Scandinavia. Făptura ca şi vechimea lor impresionează pe cercetător, căci unele au vechime de peste 500 de ani. Aşa este „biserica de lemn din Deal" din Ieud, care ar fi fost clădită, — pe la anul 1350, dată ce s'ar fi găsind pe una din bârnele ei, ca şi cea dela Apşa de Mijloc, care ar fi fost clădită la 1400. In majoritatea lor sunt făcute din bârne de stejar, — din bătrânele păduri seculare ale ţinutului, astăzi aproape complet distruse.

Pictura ca şi sculptura lor, este de o impresionantă frumuseţe, ca şi inventarul de cărţi, veşminte, odăjdii şi odoare, care ar putea face obiectul unor interesante studii de specialitate.

In multe biserici maramureşene, în afară de bogăţia de cărţi din toate timpurile şi din toate centrele culturale ale Principatelor, se pot vedea manuscrise de toată frumuseţea, unele încă necercetate de nimeni. Voivozii şi vechii nobili maramureşeni se întreceau în a dărui cărţi şi odoare bisericii satului.

Dar simţul artistic al maramureşanului se vădeşte în primul rând în arta plastică, începând cu sculptura în lemn. Aceasta se vede pretutindeni: la stâlpii de la casă, la poartă, la bâtele păcurăreşti, la cujelci (furci de tors), la prescurelnice (peceţi pentru prescuri), la fusele de tors, — mai ales cele pentru lână groasă, — de cergi, — la maiul de bătut rufele, la lingurile păcurăreşti, şi până şi la crucile de pe morminte. In special sunt minunate cujelcile, ce se fac de către tinerii ciobani, vara la munte, pentru a fi dăruite drăguţei toamna la scoborîş. Tânărul cioban, îşi încrustează în ele, toată gama de iubire a sufletului, spre a o dărui întreagă iubitei, scrisă în măiestre crestături.

Dar nici ţăranca maramureşană nu se lasă mai prejos. In gospodăria ei casnică, ea vădeşte o mare bogăţie artistică, atât în pregătirea portului său, cât şi în pregătirea lucrurilor ce-i alcătuiesc zestrea, cum sunt cergile, feţele de mese, săcuţele de perină, ţolurile, — cum se zice pe aici covoarelor, în care ţăranca maramureşană de ieri era într'adevăr neîntrecută.

In port, ţăranca maramureşană împodobeşte mai ales cămaşa, atât a bărbatului cât şi a sa, în special la guler şi la umere, cu flori făcute, fie în „ajour" fie în arnici, flori — numite în Maramureş — *pene*, *râuri* sau *roate*.

1) Struţ=pana, sau florile de la pălărie.

In ţinutul Săpânţei şi în jurul Sighetului, femeile sunt foarte meştere în „ajour" făcut din bumbac, fie la gulerul cămăşii bărbăteşti, fie la umere.

Priceperea lor însă excelează în lucrarea *covoarelor*, a *săcuţelor de perină* şi a *ştergurilor de rudă*.

Săcuţele de perină, — partea ce se vede de la perină, — propriu zis, gura sacului de perină ce se pune spre vedere, sunt foarte frumos lucrate, fie în ajour, fie în alesătură cu arnici numit local — fitău — la care se mai adaugă în timpul din urmă şi „harast" — lână colorată cumpărată din târg. Acelaşi gust artistic se arată la ştergurile de perete sau de rudă (culme, băţ lung ce se pune deasupra patului pentru aranjarea spre vedere a zestrei), sau de perete.

In ce priveşte covoarele, — Maramureşul a rămas în genul său neîntrecut. Trebue să precizăm însă că nu este vorba de covoarele ce se fac azi de ţărance sau diferite ateliere din Sighet, ci de vechile covoare maramureşene, făcute cu culori vegetale, cari, la orice întrebuinţare, nu-şi schimbă culoarea. Tehnica aceasta, — din nenorocire, — s'a pierdut azi în tot Ţinutul Voivozilor. Toate culorile covoarelor maramureşene de azi, sunt chimice, din anilină şi de aceea ele sunt în general urâte ca aspect, şi se decolorează foarte repede. Pierderea obiceiului coloritului vegetal, a fost grăbită de acţiunea administraţiei maghiare, care a dus o vie propagandă pentru introducerea colorilor naţionale maghiare, în special a culorii verzi, care nu se prea poate extrage din vegetale şi nici nu se armonizează cu culorile vegetale. Căci vechile culori vegetale din covoarele maramureşene, erau tocmai culorile româneşti în general roşu, galben şi albastru. Un roşu frumos se extrăgea din solovârf, un galben întunecat şters se extrăgea din drobuşor; iar albastrul dintr'un fel de lutişor sau sâneală cumpărată din târg, dar preparată în mod special, care dădea o culoare frumoasă şi foarte consistentă.

Aceste culori îmbinate în diferite modele şi forme geometrice dădeau bucăţi care sunt unice în felul lor, cum sunt unele din frumoasa colecţie a celor vreo 80 de exemplare păstrate în colecţia Muzeului Etnografic din Sighet.

Cele mai frumoase şi mai rare au luat însă drumul Bucureştilor şi din nenorocire şi al străinătăţii, unde multe au fost exportate ca resturi de lână. Se spune că Germanii au colectat din aceste resturi, bucăţi frumoase, pe care le păstrează, atribuindu-le însă mai ales Rutenilor decât nouă Românilor.

De aceea strângerea lor cu deosebită grijă, ar trebui să fie una din preocupărilor etnografilor noştri, după care s'ar impune o acţiune de reîmpământenire a lor, cu vechiul obiceiu al coloritului vegetal, căci ele fac parte din însăşi zestrea sufletului românesc.

GH. VORNICU

O PLIMBARE PE OLT...

I

„L'enthousiasme, et la foi pure, et l'idéal de réel et la raison et l'aventure !".

De totdeauna m'au atras sporturile de apă. Pe alte mări, pe râuri mari, pe lacuri întinse, le-am cunoscut farmecul, dar coborârea unui torent, într'o barcă uşoară, îmi rămăsese necontenit un alean neîmplinit.

Nu poţi întreprinde, cu temeiuri cumpănite şi sorţi de izbândă, o astfel de călătorie cu ori-ce vas, numai fiindcă pluteşte.

Localnicii din Canada au moştenit, dela „Pieile-roşii", o barcă proprie râurilor repezi. La obârşie din piele şi cercuri de lemn tare, o construiesc astăzi din pitsch-pin şi mahon, solidă, uşoară şi destul de mlădioasă, să nu se sfărâme la cea dintâi izbitură.

Canoë-ul este, fără îndoială, cea mai bună barcă şi singura care să rabde neastâmpărul unui râu doritor să-şi mute apele, cât mai repede, într'altul mai mare.

...In sfârşit, sunt stăpânul fericit al unui canoë, adus din Canada odihneşte 'n şopron, de-acu pot să-mi sorocesc plimbarea.

Barca măsoară 5,25 m., lăţime la mijloc 0,79 strâmtându-se aproape în loc, calcă 0,09 cm., cântăreşte 47 de kilograme, la capete are câte-un scaun, se mână de fiecare cu câte-o lopată scurtă, bătăile vor, cu două mâini, îndreptate afară, toate spre fund, amândouă odată. Cel care vâsleşte, pe scaun, e aproape afară din barcă aşezat.

Imi trebuie un tovarăş dar, am un gând ! mai e încă vreme.

Pe ce râu să plec? Mă opresc doar la două: *Oltul* şi *Bistriţa* cu „Toancele" ei, dar Siretul o 'nghite devreme şi *Oltul*..., *Oltul* ştiu cum se repede şi sus şi când se 'nghesuie 'n munţi şi gându-mi rămâne la el.

Şi-apoi aş vrea să-mi petrec tot drumul în barcă, să ştiu c'am plutit de când am pornit şi pân'am sosit; sunt praguri, prundişuri, funduri înalte, sunt locuri prea multe pe unde, acuş că apele's mici, am fi nevoiţi s'o cărăm în spate.

S'aştept, o veni o apă mai mare.

Au fost ploi mari peste munţi, pornesc năvalnic la vale; în fiecare zi vin ştiri tot mai rele, sărmanii oameni cari sălăşluiesc în preajma şi 'n calea atâtor puhoaie!

Am canoë-ul şi apa e mare destul!

Şi-aşa într'o seară, la cort lângă foc, încep să-mi vărs şi eu focul..., îmi trebui cu cine să plec că barca-i de doi, şi două lopeţi abia sunt deajuns s'o ţină pe apă, s'o poarte.

Şi prietenul meu mă ascultă, îi spun, şi el m'ascultă 'nainte, fumează şi tace. Şi 'n seara cealaltă vorbesc iarăş de barcă, iar tace — fumează 'ntruna; târziu, îmi zice:

— „Să pleci, fiindcă.., văd, nu mai vrei să-ţi iei gândul. Apele's mari, prea mari poate, pe cât le-ai dorit".

— „Să plec, dar..., cu cine?"

— „Când vrei să plecăm?", îmi răspunde, şi gândul lui, simt, a pornit să se 'ntâlnească cu al meu, să ne-aştepte la... Olt.

„Gleich und gleich gesellt sich gern !".

Plecăm. Imi întocmesc foile de îmbarcare, căci până la punctul de plecare suntem nevoiţi să ducem barca cu drumul de fier. Direcţiunea acestuia-mi înlesneşte, cu multă bunătate, putinţa să o luăm în chiar trenul cu care călătorim. Ne gândim dintr'un-tâi s'o ducem la Mercurea- Ciucului sau cât mai aproape de Sân-Gheorghe, pe-acolo Oltul este uşor navigabil, mai sus, după toate ştirile ce am cules, cu cât mergi spre izvor, sunt multe prăvaluri, terase, sunt mulţi copaci târâţi de puhoi şi 'nţepeniţi în curmezişul apei şi-apoi, greul cel mare ştim că-l vom întâlni abia cu mult mai la vale şi de greu nu fugim, dar mai jos, aproape şi pân' la Feldioara, ocolul ce-l face râul e atâta de mare..., şi în patru zile vrem să ajungem în munţi. Aşa dar, hotărâm, plecarea să fie din Feldioara. Rostim în doi saci, toate lucrurile ce vrem să luăm cu noi, le 'nşir şi-aici, poate fi de folos la alte 'ntocmiri. Luăm o pânză care să 'mbrace barca pe drum, pe ploile tari, la mal, va fi adăpost pentru noi. Straiele noastre: costumul de 'nnot, boneta şi câte-o pereche sandale romane, să ne apere tălpile de pietre ascuţite, încălţăminte uşoară când trebuie să 'nnoţi. Câte-o flanelă mai groasă, un şal pentru şale. Prisos: câte-un costum de baie, rufe puţine şi hainele cu care plecăm. Mantale de ploaie, pielea depe noi. Săpun, perii de dinţi, două duzini de lame „Gillette", pansamente, toate într'alt săculeţ. Câteva ţinte, gudron, pânză şi cârlţi, un felinar. Un „Colt —22" şi o carabină Westley-R. 6. Câţiva gologani să avem pe drum, să plătim peste tot, dar să nu risipim. Un Ernemann 12., un Kodak 4½, şi filme destule. Un Zeiss. Am prins carabina şi sacii 'n curele rostite, în barcă, înadins. Mai luăm: un cablu scurt şi un lacăt, pentru prins barca la mal; la fiecare câte-unul n'ar fi stricat. O frânghie lungă, înşiruită 'mprejur, dac'o trebui s'o tragem la edec, sau altă nevoie, de-o fi. Asemenea şi o lopată, de s'a rupe una din cele cu care vâslim. Un cronometru. Busolă n'am luat fiind-că râul şi-a croit singur drumul pe unde-a putut.

Luăm hărţi cuprinzând meleagurile ce vom străbate: ne-or ajuta să ştim unde poposim, dacă un sat e departe şi cât călătorim. Să pornim, hotărâsem demult, însă, să luăm şi pe Caliţa. Era mititica abia cât un pumn; într'o noapte, un prieten venind să ne vadă, acolo la mare, — o auzise miorlăind lângă drum, ne-a dăruit-o. Răbdase de foame destul să 'nveţe acum să 'ndrăgească un cămin; îi plăcea să se joace pe corturi de-asupra şi să colinde pe-afar' câte-odată. O cucoană mare, milostivă şi foarte grasă, ne-a luat-o fără să ne 'ntrebe, fără să ştim. Au trecut săptămâni. Intr'o zi trecea pe faleză, se năzărea toată 'n mare, am crezut întâi că-i „Impăratul Trajan" şi el urma, spre Constanţa să treacă, era... „cocoana mare" şi 'n braţele ei... Caliţa noastră! Am strigat-o, a sărit, a venit şi de-atunci nu ne-am mai despărţit. Hotărât o luăm, o s'avem grije 'ndoită, s'o aducem sănătoasă acasă.

Directorul general al „ONEF" ne strânge mâna, e mulţumit că din jurul lui pleacă iar o 'ncercare, a sfătuit-o, a dorit-o, „Suum cuique tribuere!", lui Virgil Bădulescu, generaţia aceasta, în hotarele ţării noastre, să ştie că îi datorează o redeşteptare sănătoasă.

Gheorghe, ostaşul, camaradul care ne îngrijeşte, oftează; privise 'ndelung barca, i se păruse tot timpul că-i loc să vie cu noi; ne urează „drum bun" şi iar oftează...

— „Rămâi sănătos!".

Un şuer prelung, încet ...am plecat.

E o zi înnăbuşitoare. Ne mângâie doar gândul că peste două-trei ceasuri vom intra pe-o vale de râu. Abia dela Predeal se răcoreşte puţin. La Braşov ne întâmpină amicul nostru, Căpitanul Scîrnici; ne lămureşte că ne 'nsoţeşte până la... Augustin, o staţie mai la vale de Feldioara şi acolo ne-aşteaptă prieteni de-ai lui, că popasul nostru e rostit. In sfârşit aşa vrea, aşa o să facem. Bucuroşi, c'am aflat că Oltul curge în preajma gării. Dela Bod înainte întâlnim râul, e umflat de apă şi cotiturile dese ce face, când se desparte de noi, par' că-l lenevesc puţin; nu cred curentul să fie prea tare, apoi în câmpie curge şi mai domol. La 7 jumătate seara sosim. Lăsăm barca 'ntr'o hrubă, hotărâm să plecăm a doua zi dimineaţa, la nouă. Aşteptăm într'un han, să sosească şi gazda noastră. Caliţa capătă puţin lapte, cercetează curtea, se rătăceşte, şi-aici a dat peste suflete milostive care s'ar îndura să ne-o ia! O căutăm, întârziem. A sosit şi d-l B.., plecăm, negreşit şi cu pisica. Automobilul ne duce repede şi în curând sosim la Urmeniş. Lume drăguţă, masă veselă. Pisicuţa noastră toarce 'ntr'un jeţ, e mulţumită.

...Şi ceasuri trec după ceasuri, e târziu. Cu toţii ne petrec, trei case la vale; noapte dumnezeiască, lună plină. Suntem găzduiţi la învăţătorul satului; d-l V..., 'şi are locuinţa în curtea

şcolii chiar. Trebuie că e om cu suflet şi rânduială bună: îi plac florile, are o minune de grădiniţă în faţa prispii şi în tot jurul clădirii e rostit şi frumos. Şi iar stăm de vorbă. A trecut miezul-nopţii demult, sunt ceasurile 3 jumătate.

Vorbim de toate, de vremuri vitrege, de vremuri trecute, de Olt negreşit. Ne spun că mai la vale, spre Racas încolo, încep locuri grele, ne mai spun că, nu departe îs locuri, vâltori adânci, unde apa are zece stânjeni spre fund? Că pescuiesc somni mari, bătrâni, de-o sută ocale, mai bine, tot acolo. Păcat! De somni, şi de pescuit nu ne putem ţine; iar apa adâncă, cât de adâncă, e bună. Ne 'ndeamnă să mai stăm o zi-două, am mai sta noi şi nouă — să nu plecăm cu nici un chip în dimineaţa aia dar, ni-e peste poate şi nu... „p e r t r a c t ă m" hotărât, nu „înconturbăm..." rostul!

Marţi 13 Sept. La 7 dimineaţa, odihniţi bine, sîntem spălaţi, bărbieriţi, gata de drum. Luăm ceva în gură, pe masă era din prisos. Toţi vor să ne petreacă. Plecăm. In două drumuri automobilul ne-a cărat pe toţi; când la numărătoare lipseşte Caliţa! Dl. B.., pricepe că făr'de ea nu plecăm, se înduioşează, maşina porneşte 'napoi.

Ducem barca la râu, suntem îmbrăcaţi, desbrăcaţi, pentru călătorie şi .... „baie", dacă o fi să fie.

Augustin, ceasul 9,10 dim. Flori, urări, pornim. Caliţa a încercat două sărituri, până nu ne-am desprins de mal încă, acu' s'a vârât sub ciocul din faţă, nu se mai vede din barcă.

Prietenul meu e la capătul dinainte, el pilotează; lui i se cade să vestească piedicile şi drumul ce trebuie să ne croim. Va avea să privească, vâslind fără odihnă 'nainte. Eu sunt la cel'lalt capăt, la timon, pe rând vâslim, unul pe dreapta şi cel'lalt pe stânga; îndrumările ce mi se dau, le trec bărcii din vâslă; altă cârmă n'avem. Munca e bine 'mpărţită, deopotrivă. Barca alunecă repede, abia se aude sgomotul înfundat al lopeţilor, care răscolesc deodată apa. Scaunele sunt mici, cât să ţii minte că stai dar... să nu uiţi. Toată sforţarea o simţi pe şale, pe pântece, genunchii bine 'nţepeniţi pe copastie. Am păstrat flanela pe mine, e rece şi tuşesc. Simt o ameţeală care-mi cuprinde tot mai mult capul, ştiu c'am plecat răcit dar... într'atâta?

Tovărăşul meu îmi spune că simte aceeaşi toropeală, pricepem, e drumul care fuge sub noi, curentul.

Oltul curge tare, dar liniştit, fără vâltori şi fără sbucium; are albie bună.

Imi pare că văd dintr'odată la o cotitură, departe, sosind spre noi un val, un peşte mare, ...un somn; da, şi mă gândesc la somnii mari de cari vorbeau aseară. Un altul pe dreapta, aproape, ce iute vine spre noi! Pilotu 'mi strigă: „dreapta"! şi ştergem aproape o creastă de stâncă.

...Se schimbă iute drumul pe care umblăm şi somnii de sus, din firul apei, sunt mai răi decât somnii din fund; va trebui să ne-alegem poteca pe care fugim.

„Le fleuve dit : „choisis la pente qu'il faut suivre ; Sâche vivre !"

Ne-apropiem de „Gheţari"; trei prispe uşoare, simt capătul bărcii cum se coboară şi eu mă ridic, un sgomot înnăbuşit şi râul ne prinde, din nou pe vatră; curent puternic. Vâslim fără odihnă. O cotitură ne-ascunde ce vine 'nainte, şi-ajunşi, Oltul zăgăzit de stânci, se sbate şi dă năvală pe-alături, ne poartă cu el.

Pe dreapta ar fi drum mai bun, dar nici nu-l cunoaştem şi nici vreme n'ai să-l alegi.

O terasă, o prispă mai mare, cuprinde barca 'ntreagă; o prindem din faţă, lunecăm, sărim, cădem iar pe apă, 'nainte! Şi alta, şi alta mai mare. Un scrâşnet surd dela fund, n'a ...fost tare, privim totuşi cu 'ngrijorare dacă nu facem apă, ne-a mângâiat o creastă de stâncă. Şi alta şi multe, dar trec de sub barcă, abia ne-ating. Suntem la „Dârdâeţi". De-odată un râcâit mai tare, pe fund şi de-a-lungul, de'acu ne desface barca 'ntreagă! Sărim amândoi în torent, şi uşurată de noi, se smulge cu apa, şuvoiul o duce la vale, spre stânci şi noi luptăm s'o tragem spre mal; atingem fundul cu apa la gât, şivoiul e tare, ne rupe din nou, şi ne certăm ...aşa pe barcă, ne sbatem, noi ţinem, el trage şi fiindcă-i a noastră, o luăm, O cercetăm pe dinăuntru, nimic. Caliţa doar, speriată, şi-a părăsit culcuşul, toarce de ... frică? e mulţumită că ne-am regăsit, pesemne!

Pe-afar' o sgârietură lungă, o semnătură pusă 'n drum de stâncă, s'o regăsească alta? E arvunită, o s'o păzim mai bine. Multe o să ne 'nveţe Oltul. Tuşesc într'una, suntem uzi la piele; e frig şi a început să plouă. Vâslim înainte, la 11 dim. suntem la Racàs, oprim sub pod în şivoiu, santinela ne cere legitimarea, ne izbim de picioare mai vechi, tot de pod, rămase sub apă. Şi-aici am crezut că ne stăvilim drumul; lovită pe fund, barca-mi răsună în suflet, dar n'a fost nimic. Pe un astfel de râu, mai abitir, să 'ntorci întâi împotrivă, de vrei să opreşti. Acuş mi-aduc aminte: sunt stâlpii cei vechi, ai podului de altădată; eu însumi l-am aruncat de pe vad, în războiul trecut, piciorul vroia să-l răzbune. Şi vâslim înainte, tuşesc. Din Olt se desparte un braţ, ...fâşii de pământ împleteşte râul într'una; ...pilotul îmi strigă: „stânga!", l-ascult şi intrăm pe ăst braţ; acu' fugim spre scoc, sus pe stânga, pe mal, e o moară şi jos, stăvilarul 'nainte; îmi strigă: „frâna!', vâslim împotrivă, ne 'ntoarcem, se prinde de-un trunchiu de copac, am oprit.

— „Ce-a fost?".

— „Tuşeşti prea tare, hai înăuntru!" Intrăm.

— „Aveţi ceva de mâncare?".

— „Noi... merem la sat când avem foame!", ne spune morarul.

Caliţa porneşte 'nainte, o fi crezând pesemne c'avem conace multe, că's ale noastre toate, aşa se duce. Aud un sgomot în geamuri, o ceartă 'mpărţită pe glasuri, o păruială scurtă; în sbor trece pe uşe, virează la stânga 'n pădure, pisica noastră îngrozită piere, fuge, de... moară; din prag o priveşte — 'ocăreşte altă pisică, zburlită şi mare cât două ca ea.

Mă strânge frigul în spate.

— „Aveţi o odaie?".

Mă culc, prietenul meu mă descalţă, mi-aruncă 'n spinare şi perne şi straie. Morarul aduce jăratec, e cald, adorm.

Mă deştept în miros de mâncare, Caliţa-mi toarce pe umăr. Ne e foame; morarul a fost până 'n sat, la un han, să ne-aducă, mâncăm cu toţii dintr'o tingire. Şi ne culcăm, simţim osteneala. *3 jumătate.* Plecăm. Urcăm un braţ înspre Olt; acolo e un zăgaz, din bătrâni, dela altă moară ; ne prinde şuvoiul, şi-ajungem în râu. Curentul e slab, cârmeşte Oltul în loc, goneşte departe spre dreapta, spre-un deal ce abia-l zărim, se 'ntoarce 'napoi, o pleacă la stânga, vâslim de un ceas şi sosim iar sub... deal, ah! câte târcoale! privesc pe hartă, învârtim în loc.

Ajungem la 5 dup'amiază la Bogata. Satu-i clădit departe, pe stânga, un alt sat pe mal, abia jos, departe, — oprim. Pe dreapta e o căsuţă, ne dăm jos şi sacii, Caliţa o şterge pe mal, se suie 'ntr'un pom, stăpân'su o chiamă, vine. Tragem învelitoarea pe barcă, cărăm sacii în casă şi ne spălăm. Moş-Toader ne trece, pe un trunchiu scobit, curentul e slab, îl trecem prin vad, ajungem pe ăl'alt mal. Găsim cu greu adăpost, căci toţi sunt la muncă şi n'avem cui cere, ne ducem la han. Miroase a rachiu şi afară. Moş Toader mai cată, în sfârşit ne rosteşte la unul... „LEOACĂ". Cumpărăm merinde, o ... moaşe ne face mâncare, poftim şi pe gazdă, e om cu vază, cu rost şi... poftă de mâncare. Ne-ajută la cină şi-aşa isprăvim iute. Are mâncărime de limbă. Ne spune mărunte, o droaie: a fost „Feldwebel" în armata nemţească, primar, în război şi a rămas... acasă; şi perceptor a fost vreo trei ani. Ne spune că-i frunte-de-sat, are cirezi, jugăre multe şi griji de lăsat. Îi arde de vorbă şi nouă de somn. S'a înscris la „roşii", dar Averescu-i om mare, îi plac „ţărăniştii" că sânt dela ... ţară, îi plac şi ăilalţi... Ar zice mai multe, dar...

— „Vedieţi dumniavoastră, ... — vedieţi... — că zău! cu cine sântieţi?".

— „Cu... OLTUL!", îi răspund, şi prietenul meu îi spune:

— „Ascultă, măi bade, de ce nu eşti tu cu ăi dela tîne? ei îţi sunt mai aproape şi de nevoi şi peste toate, îi cunoşti, poate?".

— „... Cunosc! Cu ei sunt doar, domnilor-boieri!".

— „Cu ei? păi ziceai, par'că, că eşti înscris la...?".

— „Vai! d-lor boieri, păi doar ca să creadă aşa ăia, — vedieţi dumniavoastră, fac „societatie", „bancă"; eu nu's cu nimeri, eu mi's „econom!"

— „Înţeleg... eşti cu toţi?!".

— „Păi... că bine grăiţi, căz'aia!".

Il privim, e gras şi ajuns, nu 'ncape într'o barcă; noi călătorim de-o zi întreagă 'ntr'o luntre şi dumnealui se-aşează cu ... deodată 'n patru. Mai vrea să ne spuie, ne e scârbă şi somn.

Abia ne-am deprins cu şivoiul, a fost o zi încărcată puţin, om face mâine mai bine. Răbojim pe lopată, pentru azi: 3 ceasuri jumătate, mai patru poştii, dar şi dacă vom ajunge la mijlocii mai bune, să se ştie, nu a fost deloc, decând am plănuit plecarea, în socoteala noastră iuţeala.

Voim să trecem munţii apoi, la vale, să vedem cât ţine greul. Ne aşternem pe jos, lângă sobă; am strâns destulă umezeală 'n oase. Aţipim.

Bogata, 14 Septembrie. Ne bărbierim, ne scăldăm, plătim, plecăm; ora 8 jumătate.

Până pe-aici, copaci mari pe malurile-amândouă porneau să-şi întâlnească umbrele 'n râu; Oltul îşi schimbă sulemeneala, tot galben, mâlos, dar mai plin de lumină. Malurile s'au depărtat, albia se lăţeşte într'una.

Pe-alocuri, după un cot, îţi pare că intri 'ntr'un iezer, curentul e slab, mai... nu-i; privim câte-o frunză — stă pe apă, sub craca de care s'a desprins. Din umbra malului se ridică cu sgomot măcăind, o raţă, — răţoiul îi sboară 'n urmă şi alte perechi mai la vale, şi multe, sunt tot raţe mari; le-au crescut bobocii, se cârduiesc. Vâslim din greu şi-odihna ne ţine pe loc.

Oltul se 'ndreaptă iară la vale, curge mai repede. Pe malul din stânga, îi ajungem din urmă, trec doi jandarmi, au stat. Poruncesc să tragem la ţărm. Ii lămurim cine suntem, le spunem încotro mergem şi ce încercăm. Ii ... proslăvim că-şi fac datoria, de vreme ce asta-i porunca. Ei ne răspund că pe noi ne-aşteptau fiindcă: „Vedeţi dumneavoastră, din „Bogaţi", de acolo de unde staţi, aţi fost prepuşi ... iertaţi dumneavoastră că, sunteţi... „doi suspecţi" şi de-aia vă aşteptam..." Şi gândul ne 'ntoarce în urmă, la ... gazda cea bună, la Leoacă! Ce grije ne poartă! hotărât! ... e şi cu noi!

Pornim înainte, curentul slăbeşte; când stăm din lopeţi, stăm şi cu barca. Sunt coturi, ocoluri, sânt păcăleli ce ne face Oltul, — noi le-am botezat „goange".

Sunt ceasuri, vre-o patru mai bine, de când am plecat şi harta ne-aşează aproape la loc...!

Sântem sub Mateiaş. N'am luat de mâncare, mai e un sat lângă râu, mai la vale, îi zice „Veneţia"; o fi chiar pe râu, sau Oltul îl scaldă numai? Vâslim de nu mai putem, departe 'nainte o turlă, mai iute s'ajungem, vâslim. Un cot şi turla-i în stânga, apoi trece în spate, şi râul ne plimbă prin... „goange", satu-i departe ... pe dreapta.

DINU NICODIN

Foto=Fischer

VALEA VIILOR (PE TÂRNAVA MARE)

CULESUL VIILOR

Culesul viilor ca și nașterea primăverei a inspirat în toate timpurile omenirea.

Petrecerile închinate lui Dyonisos la Greci, lui Bachus la Romani s'au transformat cu vremea în sărbători populare, legate de obiceiurile locale și de ritmul etern al anotimpurilor.

Așa e de pildă vestita *Fête des Vignerons de la Vevey* (Elveția) care are loc numai la intervale de 20—25 de ani, la „fête des grappes" la Neuchâtel, care are loc în fiecare toamnă ca și „festa dell'uva" din Nordul Italiei.

Fără cunoașterea acestor serbări, moștenire a anticelor bachanale, culesul viilor a fost și la noi totdeauna în mare cinste, fiindcă precum spune Cantemir în a sa „Descrierea Moldovei" toate celelalte daruri ale pământului sunt cu mult întrecute de viile minunate".

Cu excepția Bucovinei și a Maramureșului nu este regiune din țară, care să nu-și aibă podgoriile proprii.

Cele de la Cotnari, Odobești și Nicorești fac încă fală Moldovei; Sudul Basarabiei păstrează mai ales în jurul Cetății Albe, la Șaba, podgorii renumite.

In Muntenia și Oltenia de la Valea Călugărească și până'n Drăgășani, viile împânzesc alături de livezile de pruni, colinele subcarpatice.

Podgoria din jurul Aradului, cele din împrejurimile Aiudului, a Albei Iulii și de pe Târnave produc vinurile transilvănene.

Foto=Presse

IN PODGORIE

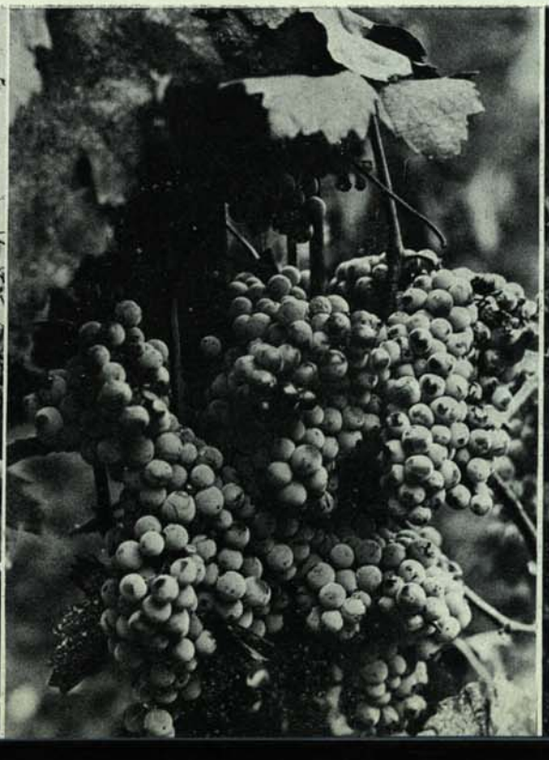

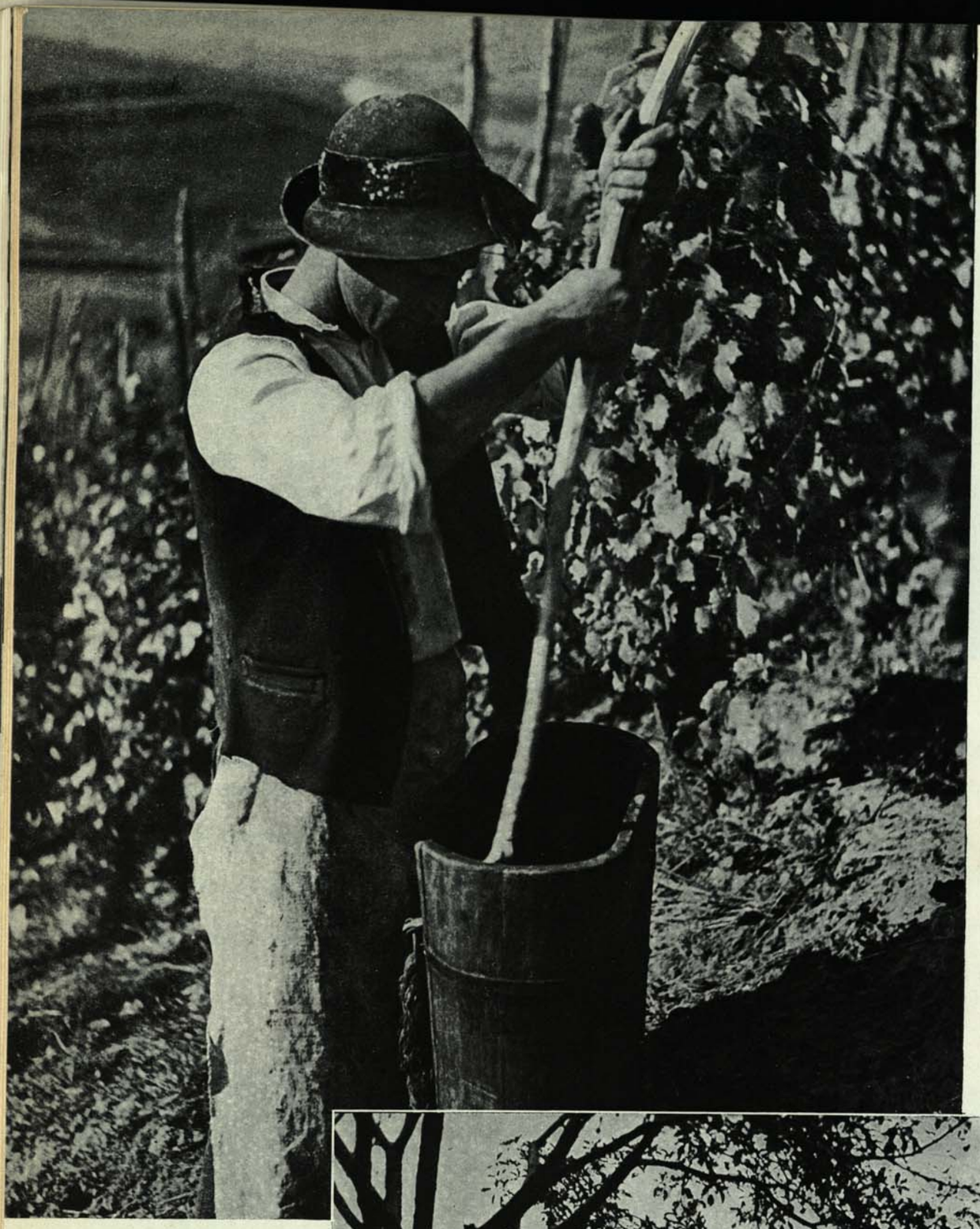

LA CULES DE VII

Foto-Fischer

Dunărea intră în țară întovărășită de vii, (Moldova Veche), iar spre Apus între Oradea și Satu-Mare frontiera trece printre sate în care fiecare familie posedă o vie și o cramă. Beciurile săpate în pământ care se aliniază dealungul străzilor, sunt aici tot așa de nelipsite ca și hambarele din regiunea agricolă.

Dacă din toate timpurile, strugurii au fost cei mai apreciați dintre roadele pământului, apoi fără îndoială că prilejul de a preamări dumnezeiasca creațiune l'a dat pretutindeni, culesul viilor.

Când anul e bun și recolta îmbelșugată el ține trei săptămâni dearândul de la jumătatea lui Septembrie și până'n

PRIVELIȘTE IN VIE

Foto-Presse

Foto=Fischer

LA CULES DE VII PE TÂRNAVE

crugul toamnei, iar zilele de cules sunt o adevărată sărbătoare. Din zori de zi și până'n noapte culegătorii sprinteni se strecoară printre butucii încărcați, cântând și îndemnându-se. Atmosfera e acum plină de miros de muscat și de piersici pârguite; șueratul mierlei cu cioc galben, ciorovăiala sgomotoasă a gaițelor retrase pe margine și bâzâitul neîncetat al viespilor vestesc pretutindeni belșugul și voia bună.

Muncă ușoară, dar făcută cu migală, mai ales atunci când se pune deoparte poama pârguită pentru vinul ales, ciorchinii culegându-se unul câte unul.

Rodul viei, încărcat în coșuri, pornește către cramă unde treaba merge și mai strună.

Printre cântece, chiuituri, scârțâit de care și sgomot de ciocane, mustul scos din teascuri gâlgâie în vrane, îmbătând aerul cu efluviile alcoolului.

N'apucă să se lase seara și în focurile care mistuesc maldările de curpeni uscați, începe adevărata veselie cu must aspru, pastramă sărată și glume pipărate. Dacă se nimerește să cadă din întâmplare și vre-un taraf de lăutari, mustul e înlocuit cu vin din pivniță, din ce în ce mai bătrân cu cât petrecerea înaintează.

Târziu, când luna a adormit în cântece de lume de dor și de inimă albastră, gândurile sboară către alchimia secretă ascunsă în razele de soare în care au fecundat strugurii și la toate acele parfumuri și arome pătrunzătoare ori subtile ieșite din humusul ori silexul pământului — buchetul vinului — acest elixir fără pereche, care în zămislirea lui tainică poartă de dincolo de veacuri puterea nestăpânită a tradiției în care s'au format, de când e lumea, oamenii ca și locurile pe care la stăpânesc.

V. P.

A VIII BALCANIADĂ DE ATLETISM*)

ARUNCĂTORUL CU LANCEA DE SCULPTORUL BARASCHI
CUPĂ OFERITĂ DE O. N. T. CU PRILEJUL CELEI DE A VIII BALCANIADE

Foto=J. Berman

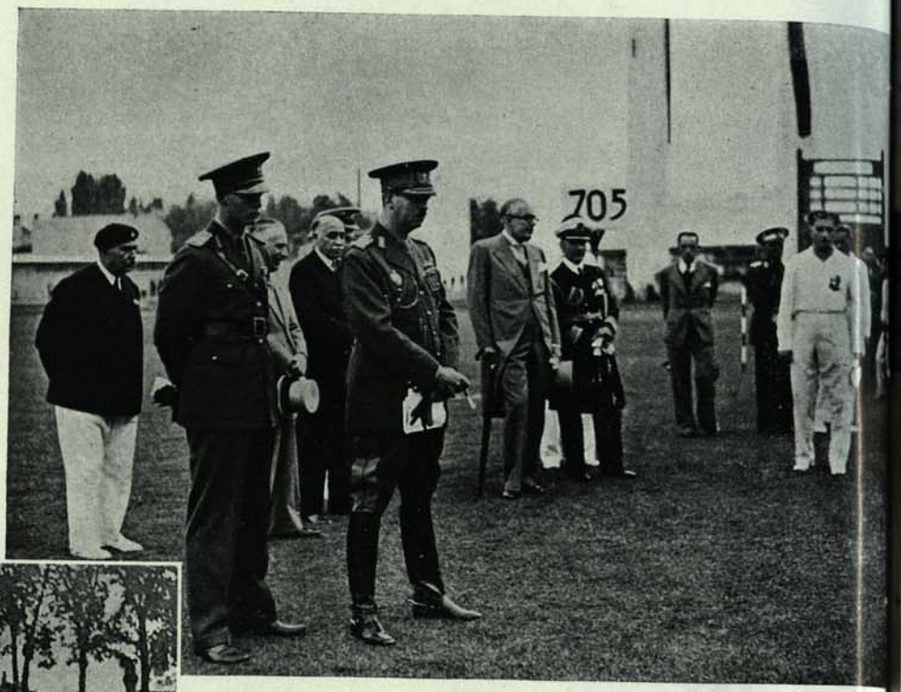

M. S. REGELE ȘI MARELE VOEVOD MIHAI ASISTÂND LA DESFĂȘURAREA CELEI DE A VIII BALCANIADE

CONCURENȚII LA BALCANIADĂ, IN MOMENTUL FINAL AL CURSEI DE 110 m. GARDURI

A DOUA CUPĂ OFERITĂ DE O. N. T. PENTRU A VIII BALCANIADĂ DE ATLETISM

*) A se vedea articolul cu același titlu la cronica turismului.

VARA IN SUEDIA

STOCKHOLM
PRIMĂRIA SITUATĂ
PE MALUL LACULUI
MAELAR
ARHITECT :
PROFESORUL
RAGNAR ÖSTBERG

Culorile Suedeze, azur și auriu, apar cu imaginea tuturor minunilor verii, a cerului senin, a lanurilor de grâu, a nopților albastre înstelate sau a unui lac limpede, care reflectează văpaia răsăritului de soare.

Stema Suediei e deasemenea albastră, împodobită de 3 coroane regale aurii.

Chiar și firmele magazinelor Capitalei, cocardele béretelor studențești, uniformele armatei și ale poștașilor sunt compuse din culorile naționale.

Dacă vreodată Suedia nu s'ar mai mulțumi cu aceste două culori, ar putea adăoga la drapelul său, albul, care ar simboliza iarna, pânzele corăbiilor, spuma mării deslănțuite sau albul colibelor după stâncile mării.

Albastrul și auriul, culorile familiei Wasa care a domnit în Suedia centrală, ar complecta în acest caz albastrul și albul peisagiilor Gotice din Sud.

Marea dragoste de natură a Suedezilor, înfrânată de o iarnă prea lungă, se deslănțuie în timpul verii.

Politeța atât de cunoscută și spiritul social al Suedezilor, grația atică a artei și a femeilor suedeze, sunt toate datorite verii din această țară.

Când cobori din bac te găsești în Skania, nume care a dat naștere cuvântului Skandinavia. Această parte a Suediei se aseamănă mult cu Mecklemburg-ul prin câmpurile sale aurii, castelele înconjurate de apă și prin graiul flegmatic al cetățenilor.

Pe coasta de Sud se găsesc: Malmö, important oraș maritim și Hälsingbord, oraș așezat în bătaia vânturilor dela Sud.

Stațiuni balneare foarte frecventate, Falsterbo, Ystad și Bästad, care rivalizează între ele, sunt tot ce poate fi mai distins ca sport și agremente.

Această regiune alcătuește intrarea într'un imens ținut acoperit cu păduri seculare, străbătut de fluvii șerpuitoare și de nenumărate lacuri.

Pe lângă căderile de apă, se adăpostesc colibele de lemn ale țăranilor suedezi care au inspirat atât de des pe marele lor pictor Zorn.

Bărbații poartă încă haina albastră peste pantalonul scurt de piele de capră, iar în Dalecarlie, Sf. Ion e sărbătorit prin dansuri rustice.

Mai spre Nord se întind văile Värmlandului presărate cu castele și bogate în mine de fier.

Insfârșit Nordul, Norrlandul, cu imensele sale bogății : apa, lemnul și fierul. Alături de casele Laponilor, în portul lor multicolor, întâlnești turme de reni.

Stockholm, Capitala Suediei, e situat pe 2 fâșii de pământ, înconjurate de mai multe insule, scăldate de lacul Maelar.

Pe insula cea mai importantă, în mijloc, este așezat castelul

DALARNA DALA-FLODA
SERBAREA PĂSTORITULUI ȘI A
RECOLTEI IN LUNA IULIE

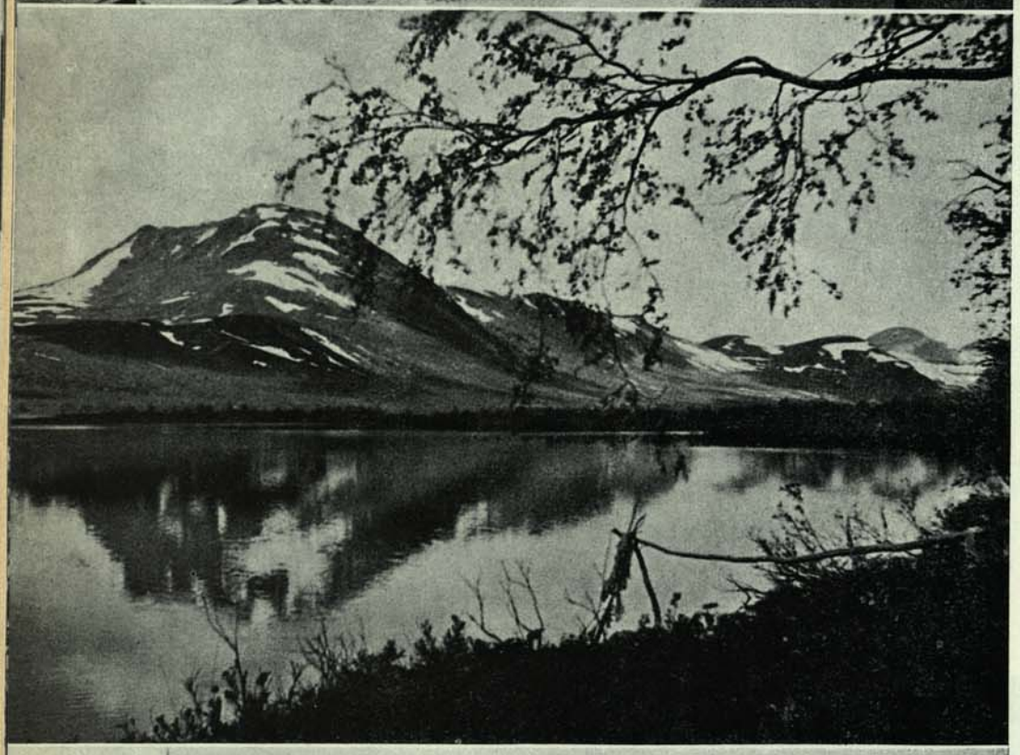

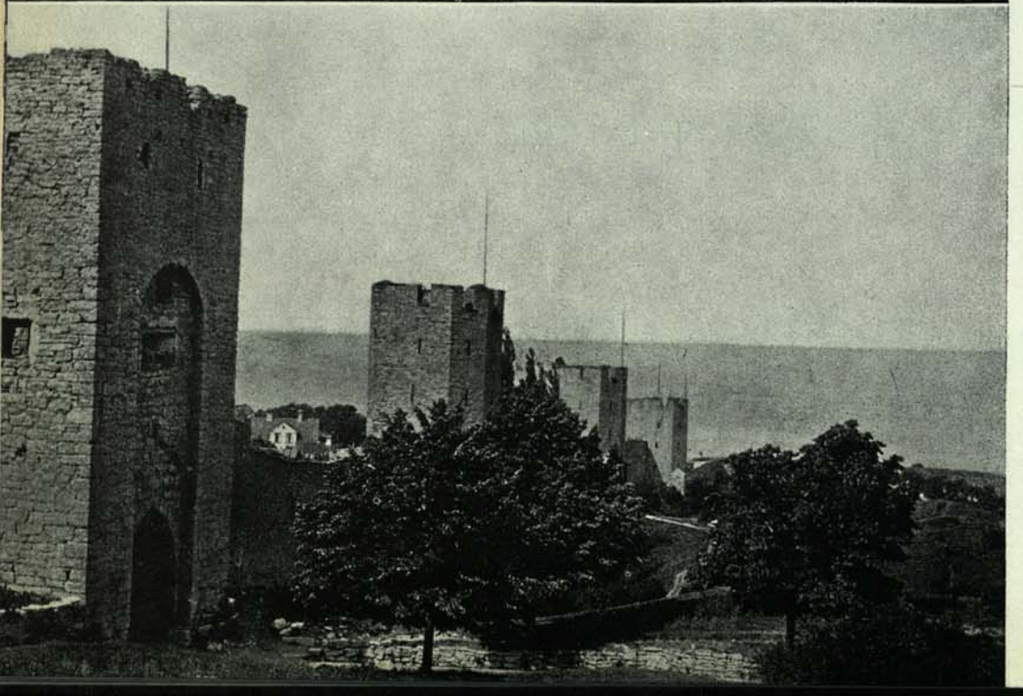

clasic, care domină străduțele medievale. Această cetate contrastează tot atât de izbitor cu lucrările moderne, ca și arta gotică a bisericilor din Visby cu viața modernă din Gotland.

In toate porturile Stockholmului, mici vaporașe albe pornesc spre archipelag și în toate direcțiile, până în Finlanda, și în marile porturi nordice, Stockholmul oraș comercial, plin de viață, e compus din 12 cartiere cu case construite pe blocuri de granit. Piețele sunt decorate de monumente, fațadele clădirilor impunătoare.

Pe insulele acoperite de păduri, se văd cartiere multicolore, fabrici, fâșii de apă, albe, peste care sunt aruncate poduri înalte.

Intreg orașul presărat de golfuri cari înaintează până sub zidurile caselor. *Stranvägen* este un bulevard, având pe o parte un șir de clădiri iar pe cealaltă vasele cenușii ale flotei și pădurea de catarguri ale corăbiilor cu pânze care descarcă lemnul.

In punctul cel mai pitoresc, pe malul lacului Maelar, se găsește Primăria cu turnul său masiv de cărămidă și cu fațada spre apă. Este cea mai impozantă clădire publică a Suediei. Din vârful turnului, înconjurat de pescărușI, se poate contempla întreg orașul străbătut de brațele Mării.

In față se găsește Söder-ul, așezat pe stânci cafenii, iar la Apus, cartierul care adăpostește colibele țăranilor din toate regiunile. Vapoarele care pleacă, trec prin Djurgärden, punctul în care istmul se lărgește, pe lângă insule din ce în ce mai pustii. In sfârșit, întâlnesc hula mării. De aci priveliștea e minunată, toate insulele formează pete negre scăldate de marea argintată de razele lunii.

Sosirea dimineții la Visby este *încântătoare*. Orașul e înconjurat de ziduri cu turnuri acoperite de plante agățătoare, străzile sunt în terasă, prin boltele ruinelor strălucește cerul.

Sub soclul unei cruci antice s'au găsit lanțuri și căști ruginite schelete și rămășițele unei bătălii de mult uitate.

Pe o zi frumoasă de vară, priveliștea cea mai minunată o constitue desigur coasta Gotlandului.

Cu privirea, îmbrățișezi tot întinsul Mării unde se războiau odinioară Normanzii. Ei ajungeau până la Marea Neagră luând cu ei bogățiile capturate în luptă.

Ca mărturie a acelor vremuri a mai rămas doar turla bisericii și muzeul plin de aurul adus din Arabia, de cercei și de unelte curioase care constitue tezaurul unic al acestei epoci de măreție.

sus : GÖTEBORG (CANALUL)
mijloc : LACUL TARRASJÖN IN MUNȚII LAPONIEI
jos : RUINELE CETĂȚII VISBY

Turiștii sosiți aci se odihnesc în grădina Casei Burmeister, monument medieval. Seara, după plecarea lor, orașul adoarme, Gotland-ul, perla Mării Baltice, se odihnește stingher și straniu în depărtare.

Inapoiat la Stockholm, vaporul se îndreaptă de astă dată spre interiorul țării, prin canalul Göta care traversează Suedia dela Stockholm la Göteborg, legând astfel Baltica cu Marea Nordului.

Turistul, confortabil instalat pe aceste vapoare, poate admira interiorul țării. Ochiul e încântat de priveliștea care se desfășoară, malurile sunt bogate în păduri de mesteacăn cu căsuțele roșii și cu turlele ascuțite ale bisericilor dela sate.

De reținut castelul celebru Vadstena, care domină orașul și insula fantastică Visingsö din lacul Vättern.

Pe malul de sud al acestui lac găsim orașul chibriturilor, Jönköping, apoi Trollhättan, renumit prin canalurile și căderile sale de apă. In fine, vaporul ajunge la Göteborg, clădit de Regele Gustav Adolf, orașul cu cetăți fortificate și atât de asemănător unui oraș olandez din cauza canalurilor care-l străbat.

Muzeele și colecțiile artistice ale acestui centru sunt cunoscute în lumea întreagă. Comerțul și pescuitul constitue marile sale bogății.

De aci pornesc vaporașe albe, spre coasta occidentală a Suediei și spre fjordurile din Börnslavö, de unde au coborît Vikingii. După ce străbați un drum care ți se pare adesea săpat de apă, printre stânci, ajungi la golful Marstrand, renumită stațiune climaterică.

Vara e anotimpul prielnic unei excursii în Suedia. Soarele strălucitor îndulcește severitatea peisagiului. Confortul, numeroasele locuri de agrement, sporturile practicate intens, fac ca această țară să fie foarte apreciată de turiști.

sus : STOCKHOLMUL VĂZUT DIN CARTIERUL SÖDER (SUD)
mijloc : STOCKHOLM. MUZEUL NORDIC
jos : SKANIA. HÄLSINGBORG

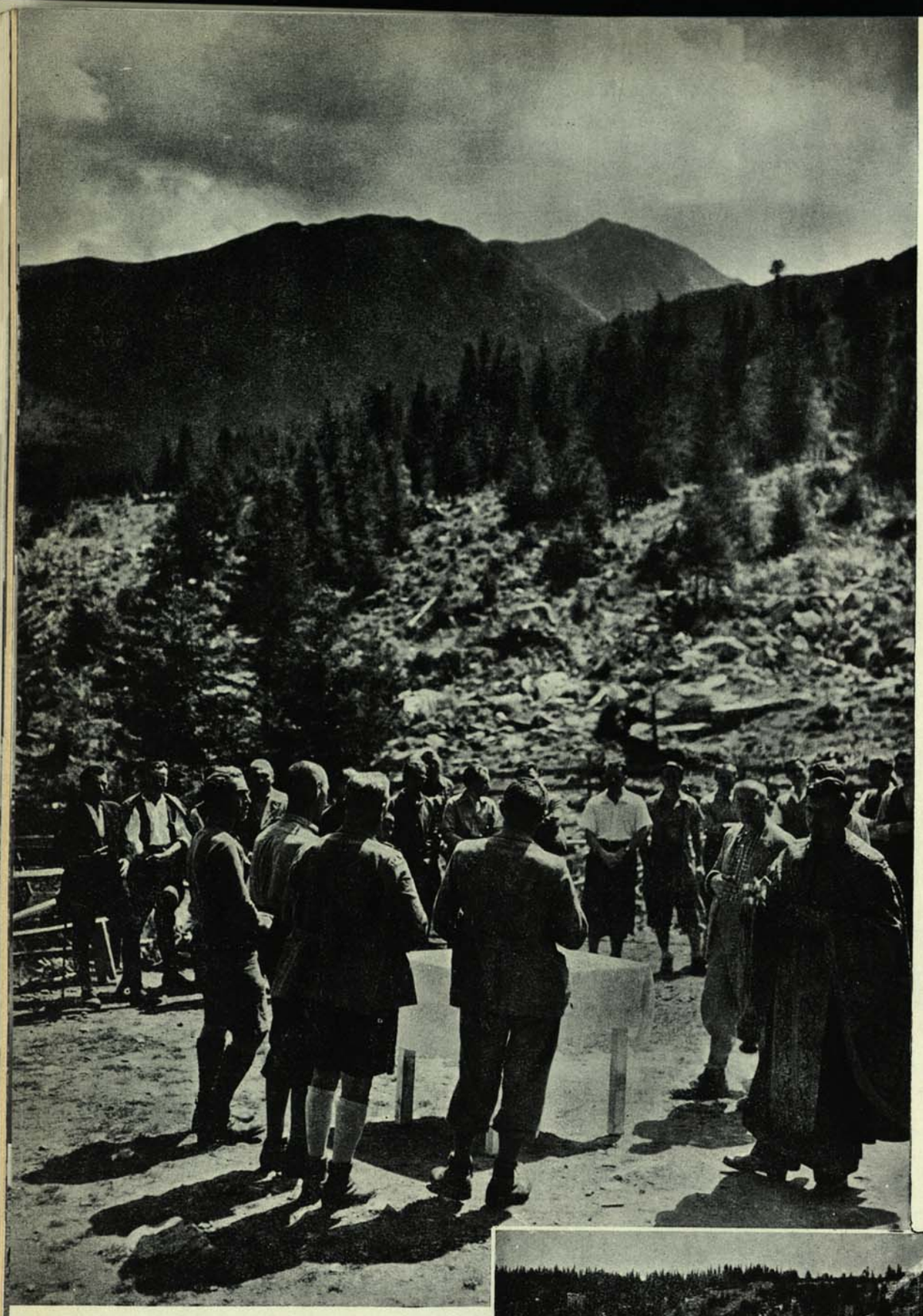

INAUGURAREA CASEI
T. C. R. „PIETRILE"
Foto-Val. Puşcariu

CASA „PIETRILE"
Foto-Dem. Stoenescu

CRONICA TURISMULUI

CASE DE ADĂPOST IN RETEZAT [1]

Nu ne desparte nici un pătrar de veac de când în munţii noştri de la 1300 m. în sus turiştii nu găseau alt loc de popas şi de odihnă decât în jurul stânelor sau a vreunui prizărit schit de călugări, cuibărit între stânci.

Singure unele din adăposturile Societăţii Carpatine Ardelene a turiştilor din Sibiu au o vârstă mai veche. Dar şi acestea au căzut de atâtea ori pradă focului, încât se poate spune că nici una din casele de adăpost actuale nu şi-a pus temelia înainte de începutul veacului prezent.

Ce a însemnat în acest răstimp pentru exploararea turistică a muntelui şi în general pentru economia alpestră, apariţia caselor de adăpost ne-o arată în special masivul Bucegilor, unde în ultimul deceniu a luat fiinţă o adevărată industrie a cabanelor de munte.

Se poate convinge astfel oricine, că existenţa unei case de adăpost însemnează pe lângă un loc sigur de popas şi de odihnă, un punct de plecare către exploatarea şi organizarea turistică a munţilor dar şi o sursă de venit pentru populaţia din regiunea înconjurătoare.

Pe alocuri muntele a suferit fără îndoială oarecare transformare şi în peisajul şi în liniştea sa, desigur datorită unei lipse de adevărată educaţie turistică, dar e de netăgăduit că mişcarea drumeţească n'a avut decât de câştigat de pe urma lor.

Şi dacă drumeţul care este ispitit de sălbătăcia locurilor de pe dumnezeiasca lor singurătate găseşte încă destule colţuri de munte unde popasul de noapte se face sub cerul liber, cum e încă în Carpaţii Maramureşului, ori în mare parte din munţii Moldovei sau în Retezat.

Această izolare dorită şi binecuvântată pentru mulţi din cei ce iubesc muntele, nu va dura mult.

Va fi destul să ia fiinţă undeva o casă de adăpost, ca în câţiva ani potecile astăzi cunoscute numai de ciobani şi de câţiva turişti temerari, să fie stăpânite de pâlcurile tinere ale căutătorilor de înălţimi.

Nu va fi firește o simplă întâmplare că istoria drumeţească a acestor munţi va începe odată cu fiinţa caselor de adăpost. Căci aşa s'a întâmplat în Bucegi, ori în Făgăraş, aşa se întâmplă acum în Retezat.

Constatările verificate în acest din urmă sălbatec şi interesant masiv, la inaugurarea nu de mult întâmplată a casei de adăpost „Pietrile".

Cu zile înainte porniseră drumeţi din diferite colţuri de ţară, Bucureşteni, Clujeni, Timişoreni, Lugojeni, fără a aminti de drumeţii regiunii şi de sătenii din satele ţării Haţegului veniseră să fie de faţă la târnosirea ei.

Cerul până atunci mohorît, s'a deschis senin şi larg, oferind ospitalitate numeroşilor oaspeţi pentru care noua casă devenise neîncăpătoare.

Cei mai mulţi dintre ei erau pentru întâia oară în Retezat, ispitiţi de chemarea nouei aşezări de munte, care le dă putinţa să fie numai la 2½ ore depărtare de oglinda fermecătoare a masivului, vestitul iezer al Bucurei.

Căci Retezatul dacă a fost descoperit întâia oară de către vânători şi de către puţinii cercetători naturalişti şi geografi n'a fost cunoscut în afară de ei, decât de ciobanii din Ciopea şi alte sate de poale, care-şi vărează vitele dealungul văilor ce taie deacurmezişul căldările glaciare din centrul masivului.

Cu ani înainte, existase ceva mai în sus pe aceeaşi vale a Pietrilor o mică casă de adăpost, care a căzut însă pradă focului într'un sfârşit de toamnă. In 1935 Secţia Touring-Clubului din Deva pune în funcţiune casa „Băleia", deschizând totodată un drum carosabil în spre Retezatu din spre Răsărit [2]). Noua casă „Pietrile" are astăzi acelaş rost înspre Miază-Noapte, de unde accesul regiunii este mult mai scurt. Ea devine un minunat punct de plecare către o serie de excursii spre vârfurile şi lacurile Retezatului, turiştii având posibilitatea să se întoarcă în fiecare seară la casă pentru odihnă şi întremare (Lacurile: Pietrile, Stânişoara, Galeş, Bucura, Peleaga; Vârfurile: Văii Rele, Stânişoara, Pietrile, Retezatul, Peleaga, fără a mai aminti pe celelalte ce înconjoară căldarea în care se află aciuat lacul Bucura).

Ea va avea desigur menirea să îndrepte paşii acestora către cercetarea unei regiuni de munte, ale cărei frumuseţi nu sunt cunoscute decât într'o măsură şi să facă posibilă într'un viitor pe care nu-l vedem prea îndepărtat zidirea casei de piatră dela lacul Bucura.

VAL. PUŞCARIU

1. Casa „Pietrile" se află situată la 1475 m. alt., în locul unde capul lanţului Stânişoara, ce coboară din vârful cu acelaş nume, este atins de Valea Izvorul Stânişoara, şi în dreapta cărării care urcă pe Valea Pietrile la Lacul Bucura. Ea cuprinde o sufragerie, trei camere, o cămară, baie, bucătărie, antreu la parter; apoi şapte camere, coridor şi două balcoane la etaj. Casa „Pietrile" e deschisă în tot timpul anului şi e accesibilă pe o cărare foarte bună din satul Nucşoara (trei ore) care se află la 12 chilometri depărtare de gara Băeşti (linia Simeria—Lupeni).

2. Vezi articolul: „Drumuri turistice în Retezat" din N-rul precedent.

A VIII BALCANIADĂ DE ATLETISM

Cea de a VIII-a Balcaniadă de atletism a luat sfârşit Duminecă 2 Septembrie pe stadionul A. N. E. F. din Bucureşti, după ce în cele 3 zile de desfăşurare a cunoscut un succes neegalat, din toate punctele de vedere, de nici o altă manifestaţie sportivă.

Luptele aprige ce s'au dat între reprezentanţii tineretului atletic din Balcani, vor rămâne multă vreme întipărite în sufletul celor ce au asistat la această mare sărbătoare a sportului românesc.

Manifestaţia sportivă, care a întrunit reprezentanţii cei mai autorizaţi ai atletismului din Sud-estul european, datează din anul 1929, din iniţiatva D-lui Octav Luchide, actualul secretar general al Federaţiei Române de Footbal pe atunci conducător al destinelor atletismului nostru şi din frumoasa înţelegere a reprezentanţilor ţărilor balcanice.

Deoarece atletismul este sportul naţional al Greciei, Federaţia Elenă şi-a luat obligaţia de a organiza 4 ani la rând aceste jocuri.

Dela Atena jocurile s'au desfăşurat la Zagreb, apoi la Istambul, din nou la Atena şi anul acesta cinstea organizării a revenit României.

Organizată într'un mod cu totul excepțional, bucurându-se de Augustul patronaj al M. S. Regelui Carol II și al Măriei Sale Marelui Voevod de Alba Iulia, care au făcut cinstea atleților de a se coborî în mijlocul lor pe stadion, jocurile celei de a 8-a Balcaniade de Atletism de acum au înscris o pagină frumoasă în cartea sportului nostru.

Pentru sportul românesc, jocurile balcanice din acest an au fost prilej de plăcute surprize și interesante constatări.

Astfel ne-am putut da seama de minunatele calități fizice ale atleților noștri atunci când sunt puși în bune condițiuni de antrenament. Performanțele excepționale realizate de tinerii atleți cât și concursul publicului care a răspuns în număr neașteptat de mare, înfrățindu-se cu totul cu tinerii atleți de pe stadion, încurajând și aplaudând deopotrivă rezultatele reprezentanților noștri, cât și pe ale celorlalte țări participante, au încununat sacrificiile neprecupețite ale organizatorilor, care de câteva luni au muncit desinteresat, pentru promovarea atletismului românesc.

Victoria finală a revenit reprezentanților Greciei, după cum era de așteptat; aceștia au totalizat 120 puncte clasându-se la locul I, față de cele 104 puncte ale României, câștigătoarea morală, urmând în ordine Jugoslavia, Turcia și Bulgaria care s'au străduit în limita posibilităților să obțină rezultate cât mai frumoase.

Trebue să relevăm rezultatele excelente realizate de atleții români Iordache, Dinu Cristea, Ghițescu cât și ale reprezentanților greci Kiriakides, Manticas, Ragazos și jugoslavului Gorșek, bulgarului Dojceff și minunata cursă, neașteptat de bună a lui Herold (România) la 110 m. garduri.

Pentru răsplătirea eforturilor atleților, s'au împărțit diferite cupe. Oficiul Național de Turism, urmându-și calea de a încuraja sporturile care contribuesc la ridicarea neamului, a donat două splendide trofee pentru cursa de 10.000 m. plat și aruncurea suliței.

Din punct de vedere turistic, jocurile balcanice au prilejuit atleților și însoțitorilor străini care au venit în număr destul de mare, cunoașterea frumusețiilor țării noastre, în excursiunile organizate, ducând cu ei amintirea locurilor vizitate.

Timp de o săptămână, atenția țărilor participante, a fost îndreptată nu numai asupra desfășurării jocurilor, ci asupra țării în general.

Solemnitatea închiderii jocurilor celei de a 8-a balcaniade de atletism, s'a făcut într'un cadru cu totul original, într'un entuziasm de nedescris la remiterea steagului olimpic.

Este o datorie a sportivilor să aducă omagiu de recunoștință M. S. Regelui Carol II, sprijinitorul de totdeauna al sportului românesc, prin ajutorul Căruia s'au putut trăi clipe de înălțare sufletească și în acelaș timp trebue să relevăm figura distinsului sportiv care este D-l Ion Cămărășescu, președintele Federației Române de Atletism, omul neobosit care zi și noapte a muncit pentru buna reușită a jocurilor balcanice din acest an.

OVIDIU GOLOGAN

NOUI REALIZĂRI TURISTICE IN MASIVUL FĂGĂRAȘILOR

(VERSANTUL SUDIC)

Rândurile ce urmează au rostul de a atrage atențiunea drumeților noștri că avem astăzi importante drumuri marcate pe versantul de sud al Făgărașilor, drumuri ce leagă localitatea *Cumpăna* (Argeș) de cele mai mari și semețe vârfuri din țară.

Rețeaua de marcaje executată de asociația ADMIR, în lungime de cca. 140 km. — executată într'un singur sezon — unește Cumpăna de Moldoveanu, Ucea Mare, Lacul Bâlea, Lacul Călțun, Negoiul și Scara, având și câteva drumuri de legătură între ele.

I. CASA DE ADĂPOST „VLAD ȚEPEȘ"-CUMPĂNA

Inaugurată la 20 Iulie 1937, în asistența a peste 150 participanți, Cabana „*Vlad Țepeș*" este amenajată într'o construcție de lemn care a fost pusă la dispoziția Asociației ADMIR de către C.A.P.S., grație înțelegerei superioare de care au dat dovadă conducătorii din Administrația Centrală și din Regionala Pitești.

Cabana se compune din două dormitoare comune, unul de 24 locuri și altul mai mic, rezervat doamnelor, de 6 paturi.

Interiorul casei, prezintă un aspect agreabil, datorită faptului că a fost reconstruit în întregime cu material nou. Paturile sunt individuale, înzestrate cu saltele, cearceafuri, pături și perne. Cabana dispune și de lumină alectrică.

Găzduirea se face contra unei taxe de lei 20 pentru membrii Asociației ADMIR, de lei 30 pentru membrii altor Asociații turistice și de lei 40 pentru ceilalți turiști.

Casa „Vlad Țepeș" nu este înzestrată cu restaurant, deoarece în imediată vecinătate există un restaurant al stațiunei Cumpăna, deschis în permananță și bine aprovizionat.

Alegerea stațiunei *Cumpăna* ca loc de amenajare a unei case de adopost, a fost determinată de următoarele considerațiuni:

1. Este situată la altitudinea de 950 m. într'o poziție încântătoare, în mijlocul unor frumoase păduri de fag, la confluența râurilor Buda, Capra și Cumpăna care reunite dau naștere Argeșului.

2. Fiind deservită de calea ferată îngustă care o leagă de Curtea de Argeș prin minunatele chei ale Argeșului, este ușor accesibilă.

3. Toate marile artere de penetrațiune în masivul Făgăraș, pe versantul sudic, radiază din acest punct.

4. Poate fi egal utilizată și de cei ce vor să urce pe creste și de cei ce caută un loc liniștit de odihnă în apropierea muntelui, cu posibilități de plimbări fără urcuș.

Accesul la Cumpăna se face pe C. F. R. până la Curtea de Argeș iar de aci cu linia îngustă a exploatării C.A.P.S. Este important de știut că plecarea trenurilor C.A.P.S. din C. de Argeș este alta în zilele de lucru și alta în zilele de sărbătoare legale.

a) In zilele de lucru plecările au loc din gara Fabrică cu trenurile de muncitori sau de poștă. Pentru muncitori se formează 3 trenuri cu plecarea la ora 1 noaptea, la 1½ noaptea și la 9½ dimineața.

Trenul de poștă are plecarea la orele 12,30.

b) In zilele de sărbătoare plecările au loc din gara Mică vecină cu stația CFR. — la orele 7,30 și 11,40.

Distanța Curtea de Argeș-Cumpăna, este parcursă de aceste trenuri în cca. 3 ore.

Inapoierea dela Cumpăna la Curtea de Argeș se face în zilele de lucru, cu trenurile cari au plecările la ora 6—6½, la 7—7½ și 17 și sosirile în Curtea de Argeș cam după 2½ ore. Trenul Poștă pleacă din Cumpăna la ora 19 și sosește în Curtea de Argeș la 21,30.

In zilele de sărbătoare, plecarea are loc la ora 13,15 cu sosirea

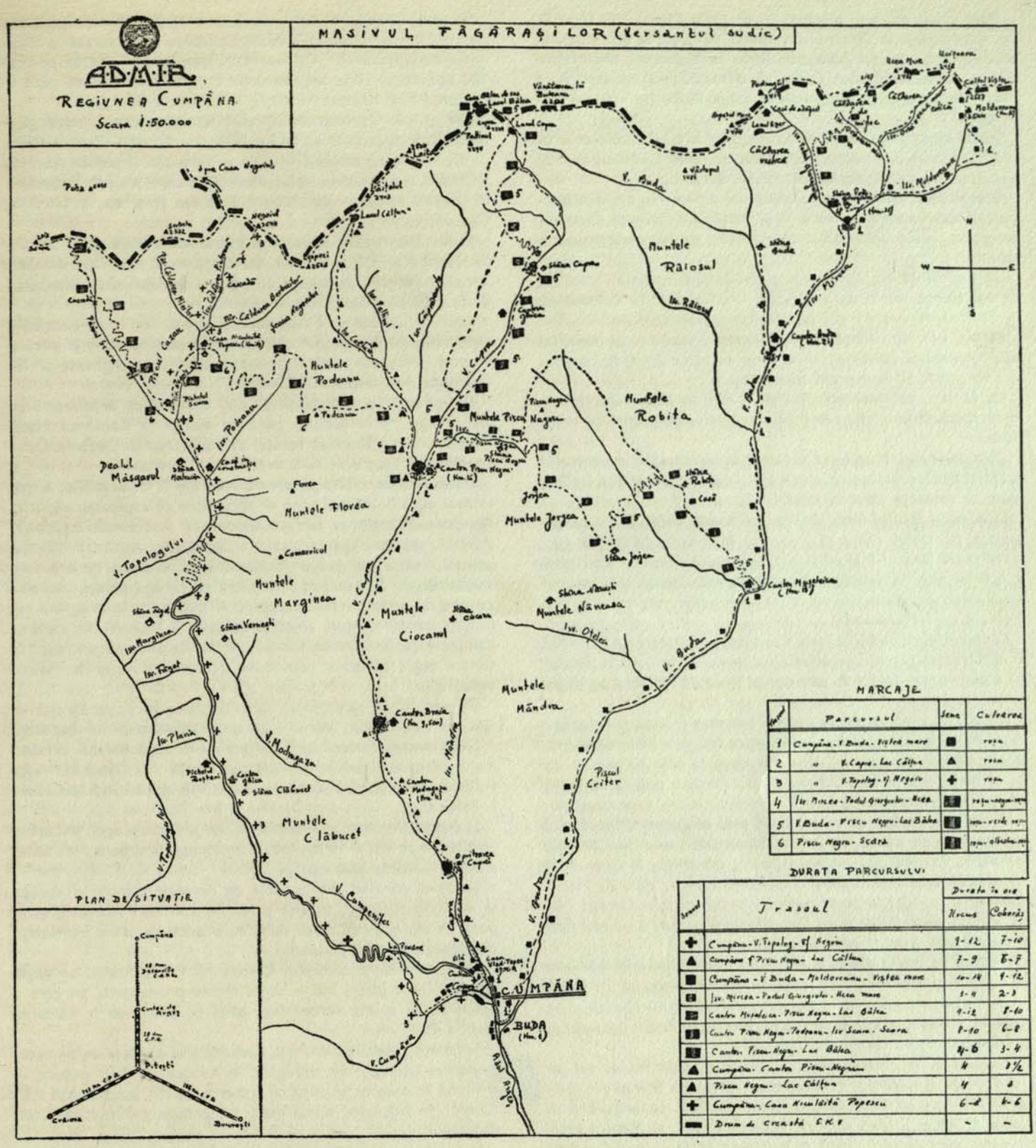

Nr. crt.	Parcursul	Semn	Culoarea
1	Cumpăna - V. Buda - Vîrful Mare	■	roșu
2	" V. Capra - Lac Câlțu	▲	roșu
3	" V. Topalog - Vf. Negoiu	✚	roșu
4	Isv. Mircea - Podul Giurgiului - Mcea.	▬	roșu-negru-roșu
5	V. Buda - Piscu Negru - Lac Bâlea	▬	roșu-verde-roșu
6	Piscu Negru - Scara	▬	roșu-albastru-roșu

Nr. crt.	Traseul	Durata în ore: Urcuș	Coborâș
✚	Cumpăna - V. Topalog - Vf. Negoiu	9-12	7-10
▲	Cumpăna - Vf. Piscu Negru - Lac Câlțu	7-9	5-7
■	Cumpăna - V. Buda - Moldoveanu - Vîrful Mare	10-14	9-12
▬	Isv. Mircea - Podul Giurgiului - Mcea Mare	1-4	2-3
▬	Cantonul Mușcelcea - Piscu Negru - Lac Bâlea	9-12	8-10
▬	Cantonul Piscu Negru - Podeanu - Isv. Scara - Scara	8-10	6-8
▬	Cantonul Piscu Negru - Lac Bâlea	4-6	3-4
▲	Cumpăna - Cantonul Piscu Negru	4	3½
▲	Piscu Negru - Lac Câlțu	4	3
✚	Cumpăna - Casa Alexandrina Popescu	6-8	4-6
▬	Drum de creastă C.K.V.	-	-

la 15,30 în Gara Fabrică și la ora 16, cu sosirea în Gara Mică la ora 18,15.

Costul transportului este de 42 lei, care trebuește achitat la Casă. In mod excepțional în zilele de sărbătoare transportul poate fi achitat și în tren. Posesorii de carnete cu reducere pe CFR. beneficiază de avantajele respective.

Cei ce vor să utilizeze călăuze sau cai pentru transportul bagajelor sunt sfătuiți să anunțe telefonic, Cancelaria Cumpăna (Brigadierul Marin), servindu-se de telefonul din Gara Mică sau Fabrică. *Asociația ADMIR a învestit cu funcția de călăuză oficială a Asociației pe locuitorul Toma Matei din Buda.*

Tarifele stabilite sunt de 60 lei pe zi pentru călăuză și de 50 lei pentru cal.

II. MARCAJE NOUI

Pentru a umple golul simțit de cei ce voiau să ajungă la creastă pe drumurile din versantul de sud al Făgărașilor, Asociația ADMIR a executat până în prezent o rețea de cca. 140 km. de marcaje în această regiune cu principalul punct de plecare *Casa „Vlad Țepeș"*. Această rețea de marcaje se compune din 3 artere de penetrațiune și o serie de drumuri de legătură și ramificații.

Artere de penetrație

1. *Casa „Vlad Țepeș"-Valea Buda-Isvorul Mircea-Vârful Moldoveanu-Colțul Viștei Mari. Marcaj: pătrat roșu.*

Dela Casă, drumul urmează în jos linia Deccauvile spre C. de Argeş până la fântâna din Buda, pe dreapta drumului. In acest punct, drumul părăseşte linia, se îndreaptă brusc spre stânga, traversează râul Capra se alătură liniei industriale ce pătrunde pe o scurtă distanţă în Valea Buda, pe malul drept al apei.

Indată ce se trece râul Capra, se ajunge la o bifurcaţie de drumuri; drumul din stânga duce spre muntele Ciocanu, iar cel din dreapta merge dealungul râului Buda.

Deşi drumul dealungul apei este mai direct, noi am fost obligaţi, să împrumutăm pe o scurtă distanţă pantele de pe Ciocanu, deoarece primul fiind spălat de apă, este pe alocurea impracticabil.

La o distanţă de cca. 2 km. dela Cumpâna, drumul marcat de noi ajunge într'o mică poiană şi revine apoi în Valea Buda în drumul părăsit de noi pentru un moment.

La 6½ km. de Cumpăna, locul numit *Piscul Criţer* oferă un adăpost natural foarte potrivit, fiind cu totul lipsit de curenţi. Aci se găsesc şi lemne din abundenţă.

La 13 km. se întâlneşte cochetul canton Muşeteica, foarte nimerit aşezat în unghiul ce-l formează Valea Muşeteica cu Valea Buda.

Dela cantonul Muşeteica drumul se continuă tot pe malul drept al apei aproximativ vreo 4 km., trece apoi pe malul stâng unde se menţine până la lacul Buda.

In dreptul lacului Buda drumul părăseşte Valea Buda, se angajează pe malul stâng al Isvorului Mircea, după câţiva paşi traversează Isvorul Mircea şi urcă pe malul drept al apei până la o bifurcaţie de drumuri. Unul duce spre stânga la Cantonul Buda depe marginea lacului cu acelaş nume, iar celălalt face legătura spre Moldoveanu.

Cantonul Buda (km. 21 dela Cumpăna) se găseşte la 150—200 m. distanţă de punctul de bifurcaţie, pe malul de nord al lacului cu acelaş nume aşezat la confluenţa Isvorului Mircea cu Valea Buda.

De aci, pe timp senin, se zăreşte măreaţa creastă a Arpaşilor Mari. Pe malul stâng al lacului (dinspre Muntele Râiosu) şerpueşte o potecă ce duce la stâna din Buda la cca. 30 minute de lac şi mai departe în Căldarea Buda. Această potecă se leagă cu poteca urmată de noi, prin drumul ce trece peste baraj.

In situaţia actuală cantonul Buda este singurul adăpost mai de seamă de pe traseu, deoarece dispune de paturi pentru 5—6 persoane. Se găsesc şi alimente (lapte, mămăligă, brânză, etc.).

Marcajul este trasat până la canton. Turiştii cari nu intenţionează a se opri la acest canton vor urma la bifurcaţia mai sus arătată marcajul ce duce spre dreapta, pentru a nu mai face în mod inutil distanţa până la canton şi înapoi.

Trecând pe malul drept al Isvorului Mircea, părăsim pădurea de foioase şi intrăm într'o regiune slab împădurită cu brad.

Drumul se menţine pe malul drept al Isvorului Mircea şi ne duce în curând, după traversarea Isvorului Podu Giurgiului, la Stâna din Podu Giurgiului (km. 25).

Marcajul la Vf. Moldoveanu se continuă, dela Stână, tot pe malul drept al Isvorului Mircea, trece prin faţa Stânei din Căldarea Mircea sau Moldoveanu (km. 26,500), se angajează în suszisa Căldare şi urcă apoi pe versantul Estic al M-telui Moldoveanu până la vârf (2544 m.); Cioaca Moldoveanului a fost legată dealungul crestei prin acelaş marcaj cu Colţul Viştei Mari (2527 m.). marcajul de creastă roşu orizontal făcut de S.K.V.

De pe Colţul Viştei Mari, (km. 31) — spre Nord — se deschide Valea Viştei Mari, între muchea Zănoagei (dreapta) şi muchea Viştei Mari (stânga). In depărtare se deschide larg şesul Oltului, iar în fund de tot se zăreşte Oltul străjuit de „Colinele Ardealului".

Către Est urmează unul după altul Vârful Hârtopul, Galbenele, Gălăşescu, etc. iar în partea opusă se înşirue Ucişoara, Ucea Mare, Podragul şi altele.

Timpul normal de mers dela Cumpăna la Vf. Moldoveanu respectiv Colţul Viştei Mari, este de cca. 12 ore.

2. *Casa „Vlad Ţepeş"-Râul Capra-Cantonului Piscul Negru-Căldarea Paltinului-Lacul Călţun. Marcaj: triunghiu roşu.*

Drumul urmează *în sus* linia Decauville ce pătrunde pe Valea Caprei pe o lungime de 2600 m. La capătul liniei ferate se întâlneşte barajul numit „Opritoarea Caprei", de unde, după cca. 100 m., marcajul se angajează pe o potecă de pădure până la cantonul Piscul Negru situat la 16 km. dela Cumpăna.

Dincolo de Opritoarea Caprei, întâlnim cantonul Modrugazu nu mult după ce se trece de Râul Mândra, Canton situat la 4 km. de Cumpăna pe stânga apei Capra, între apă şi poteca noastră. Işi trage numele dela Valea Modrugazu, un afluent important al Caprei, a cărei confluenţă o întâlnim ceva mai la nord de Canton.

Dela Modrugazu poteca urmează tot stânga apei, pentru ca după cca. 8½ km. dela Cumpăna — să treacă pe dreapta, de unde revine în stânga apei peste barajul dela Cantonul Braia (9½ km. dela Cumpăna).

Ambele Cantoane, Modrugazu şi Braia, constitue excelente adăposturi pentru vreme rea, la nevoie putând servi şi pentru înoptat, deoarece aceste cantoane sunt supravegheate şi întreţinute de cantonierii C.A.P.S.

Dela Braia, pe o distanţă de 6½ km. poteca se menţine pe stânga apei, prin pădure, până ce ajunge la Cantonul Piscul Negru, situat alături de barajul cu acelaş nume. Distanţa Cumpăna-Piscul Negru = 4—5 ore.

Acest canton, clădit pe vremuri de Ion I. C. Brătianu, a fost utilizat până în ultimul timp de societăţile ce exploatau pădurile din această regiune, iar actualmente a fost cedat Asociaţiei ADMIR, pentru a fi amenajat ca adăpost intermediar. In situaţia actuală şi până la amenajare cantonul dispune numai de 2 camere utilizabile, cu 5 paturi de lemn, fără saltele sau pături. Ambele camere au sobe de zid. Asociaţia ADMIR, are în program refacerea acestui canton, amenajarea celor 3 încăperi din care se compune şi înzestrarea lor cu paturi, saltele, pături, etc. In timpul verii, păzitorul cantonului poate servi lapte de vacă şi mămăligă.

Din pridvorul cantonului, orientat spre nord, se zăreşte în faţă pe timp senin, Vârful Capra, şi Vânătoarea lui Buteanu.

Dela canton, poteca spre Călţun traversează barajul urmând malul de apus al lacului până la confluenţa Văii Capra cu Valea Paltinul, unde poteca părăseşte prima vale şi pătrunde pe aceea a Paltinului.

La început drumul se menţine pe malul drept al apei. In curînd însă trece pe malul stâng, îndată ce ajunge la o baracă de lemn aşezată la liziera pădurii.

Decorul mărginit într'o parte de peretele stâncos şi abrupt al muntelui Lespezi, în altă parte de culmile Paltinului, străpuns pe alocurea de colţii sălbatici ai acestuia, dă o frumuseţe neîntrecută căldării Paltinului.

Dela confluenţa Isvorului Călţun cu V. Paltinului, se angajează, printre jnepi, într'o pantă foarte pronunţată, pe care o parcurge în scurte serpentine, până ce pătrunde în căldarea întâi a Paltinului.

Tendinţa generală a drumului este de a se apropia de peretele muntelui Lespezi, dar ajungând în fundul căldării, poteca îşi schimbă orientarea şi după ce traversează din nou Izvorul Călţunului, în faţa unor stânci mari, se apropie mai mult de Claia Paltinului.

In acest punct poteca se angajează într'o pantă lungă şi foarte pronunţată, care ia sfârşit odată cu intrarea în căldarea a doua a Paltinului în care zace *lacul Călţun*; pe malul dinspre Lăiţelul, la nivelul lacului, marcajul nostru întâlneşte semnul roşu orizontal al S.K.V. şi la sfârşit.

Timpul de mers dela cantonul Piscu Negru până la lacul Călţun este de 3—4 ore.

3. *Casa „Vlad Ţepeş"-M-tele Clăbucel-M-tele Marginea-Valea Topologului-Isv. Negoiu-Vf. Negoiu. Marcaj: cruce roşie.*

Ar fi fost logic ca traseul marcat să iasă din Cumpăna pe drumul de care, ce urcă pe Muntele Clăbucelul dar condiţiuni locale ne-au determinat să utilizăm poteca de pe V. Cumpăna trecând pe la pavilionul inginerilor silvici locali şi urmând V. Cumpeniţei.

Aci (aprox. 1 km. din Cumpăna) poteca marcată părăseşte Valea Cumpenei, urmează cursul Cumpăniţei până aproape de

punctul zis „Pescărie" (unde se găseşte o crescătorie de păstrăvi), apoi, lăsând cursul apei, intră pe drumul de care şi urcă în serpentină spre Clăbucet, străbătând o pădure frumoasă de fag pe care nu o părăseşte decât numai când ajunge pe plaiul Clăbucetului. Aci se deschide o perspectivă minunată: spre dreapta către Valea Capra încadrată de M-tele Ciocanu şi Piscu Negru, Comarnicul şi Clăbucetul; în fundul Caprei se zăreşte Vânătoarea lui Buteanu, Vf. Capra şi M-tele Lespezi.

Pe zisul plai se găsesc pe dreapta drumului stâna din Clăbucet şi mai sus, la ½ oră depărtare, tot pe dreapta. drumului, *cantonul Ghica*, construit recent, cu o înfăţişare simpatică, dar care nu poate fi folosit ca loc de popas, deoarece este încuiat. Singurul pridvorul poate fi utilizat ca adăpost contra ploii.

La numai 5 minute de mers dela cantonul Ghica se găseşte fostul Pichet de Grăniceri „Buşteni". Pichetul n'are uşi şi nici ferestre aşa încât nu poate fi utilizat.

La mică distanţă dela Pichet apare din stânga Comarnicului şi a M-telui Lespezi, *Vârful Negoiu*.

Dela Pichetul Buşteni la o distanţă de aproximativ 3 km. se întâlneşte, pe dreapta drumului „Stâna Vernești" de pe muntele Marginea.

Imediat după stână se găseşte un isvor sărac în apă. In acest loc marcajul nu urmează exact drumul de care ci taie cotul pe care acesta îl face spre stână, astfel încât el iese direct la izvor.

La cel mult 100 m. de isvorul amintit se găseşte la stânga drumului un isvor mai bogat, cu apă foarte bună. Dela acest punct drumul îşi schimbă direcţia miază-noapte de până acum, orientându-se spre asfinţit, sub muche, pentru ca treptat să-şi reia apoi orientarea nord, îndreptându-se în direcţia muntelui Podeanu, pe creasta „Piscul Vârtejelor".

Pe piciorul Făgetul, ce se află aproximativ în dreptul stânei Vernești, pe stânga drumului, se zăreşte şi „Stâna Făget".

Nu peste mult drumul nostru părăseşte drumul de care şi coboară (la cca. 5 ore de mers dela Cumpăna), pe poteca Vârtejelor până în Valea Topolog.

Inainte de a ajunge în Valea Topologului se traversează un curs de apă ce vine dinspre Podeanu numit Izvorul Podeanu. Acest izvor cât şi altele 4 cu acelaş nume ce se întâlnesc în drum, urmând în sus, pe malul stâng, valea Topologului, nu trebuesc confundate cu principalul Izvor Podeanu, singurul care este înregistrat pe hartă, cu acest nume. Scoborârea pe poteca Vârtejelor până la Valea Topologului durează cca. ½ oră.

(Va urma)

După traversarea Izvorului Podeanu (principal) se află în dreapta o casă de adăpost, în construcţie. Se ajunge la ea, urmând cele câteva cercuri roşii pline ce leagă drumul principal cu această casă.

Drumul marcat se continuă din acest punct pe cursul Topologului până la Izvorul Negoiului care împreună cu Pârâul Scara formează cursul Topologului. In parcurs, pe dreapta Topologului, se află stâna din Mesteacăni.

Cinci minute după ce traversăm Izvorul Negoiu, întâlnim o bifurcaţie de drumuri: drumul din stânga (marcat cu albastru vertical pe fond roşu) duce la muntele Scara, prin Valea Scara, iar acela din dreapta, marcat cruce roşie, la Negoiu.

Acest drum (cruce roşie) nu merge alături de Izvorul Negoiu, ci apucă pe coasta Piscului Cazan, cu câţiva zeci de metri deasupra apei.

Aălturi de el este trasat, până la casa Niculăiţă Popescu, şi marcajul roşu-albastru-roşu.

După aproximativ ½ oră de mers dela bifurcaţia amintită, drumul scoboară la apă, pe care o traversează în dreptul casei lui Niculăiţă Popescu. Casa este aşezată alături de o stână în goldiştea depe Şeaua Negoiului, pe malul stâng al Isvorului cu acelaş nume.

La 500 m. sub casă se află peste Izv. Negoiu, un baraj de plutire.

Distanţa dela Cumpăna la Casă este de 19 km., ce se parcurg în mod normal în 6—7 ore.

Casa are două camere, din care una este utilizată de ciobani. Camera cealaltă, dispune de un pat comun (priciu) în care se pot odihni cca. 12—15 persoane, având şi sobă.

Drumul se continuă dela Casa lui Niculăiţă Popescu, spre vârf, pe malul stâng al Izvorului Negoiu printr'o rarişte de brazi.

In curând poteca traversează Izvorul Negoiu şi urcă malul pe drept ai apei de unde, orientându-se spre N-E se îndreaptă spre Căldarea Pietroasă (aşezată între Căldarea Mieilor şi Căldarea Berbecilor).

Intrăm în Căldarea Pietroasa deasupra cascadelor formate de izvorul Negoiu la ieşirea lui din Căldare. Traversăm apoi (în Căldare) Izvorul Negoiu trecând din nou pe malul stâng al apei şi ne angajăm într'o pantă foarte pronunţată pe piciorul Negoiului, până la vârf.

Marcajul iese chiar la Vf. Negoiu cu cca. 30 m. mai la apus de punctul trigonometric (2538 m.).

Ultimul semn al marcajului se intercalează pe vârf, în marcajul de creastă al S.K.V.-ului (roşu orizontal).

NERVA STOICA şi EMILIAN ILIESCU

INFORMAŢII

▪ *D-nii abonaţi ai revistei noastre sunt rugaţi a ne comunica orice schimbare de adrese.*

▪ *Pavilionul românesc dela Belgrad.* In ultima săptămână a lui Septembrie s'a închis expoziţia internaţională dela Belgrad. Pavilionul românesc a fost cercetat de un mare număr de vizitatori. De notat că, deşi caracterul expoziţiei din pavilionul românesc a fost mai mult reprezentativ decât comercial, s'au înregistrat multe tranzacţii comerciale. S'au vândut un mare număr de valţuri de mori, selectoare de grâu, pentru nevoile agriculturii, războaie mecanice pentru mica industrie de ţesut, etc.; standul de industrie casnică, cum şi sala rezervată activităţii culturale a Fundaţiilor Regale s'au bucurat, deasemeni, de o atenţiune specială, din partea vizitatorilor. Faţă de succesul obţinut, d-l ministru Cădere a făcut intervenţii pe lângă Ministerul de Industrie şi Comerţ ca să autorizeze transformarea pavilionului românesc dela Belgrad într'o expoziţie permanentă.

▪ *Şoselele din jurul Capitalei vor fi pavate.* Şoselele din jurul Capitalei fiind deteriorate, din cauza prea marei circulaţii pentru alimentarea Capitalei, cât şi pentru transportarea de materiale de construcţii necesare, Municipiului Bucureşti, Prefectura jud. Ilvov a intervenit la Ministerul Lucrărilor Publice pentru a i se acorda un ajutor grabnic pentru repararea şi pavarea şoselelor.

In luna Octombrie se va inaugura noul drum pavat dintre Bucureşti—Ploeşti, având o deviaţie între Baloteşti, Tunari, Pipera aviaţie, şoseaua Floreasca Tei, Câmpul Moşilor, cât şi drumul pavat între Fierbinţi, Dridu, Coşereni, care leagă Buzăul cu Urzicenii.

Tot în Octombrie se vor inaugura lucrările de electrificare ale şoselei Preoţeşti, Baloteşti, Greci, Fierbinţi, Dridu, între Bucureşti—Ploeşti.

▪ *Participarea României la Expoziţia dela New-York.* D-l prof. Gusti, comisar general al pavilionului României la Expoziţia Internaţională dela Paris, a semnat, pe baza împuternicirii guvernului român, actul care angajează participarea României la Expoziţia Internaţională ce va avea loc la New-York în 1939.

Locul rezervat României, în suprafaţă de 30.000 picioare, este unul dintre cele mai bine situate din întreaga expoziţie. El a fost oferit României, ţinându-se seamă de reuşita pavilionului ei dela Paris. Şeful arhitect al Expoziţiei dela New-York, care a întovărăşit pe d-l A. Yohnson, delegatul guvernului american, a declarat că atât d-sa cât şi colegii săi din biroul technic al viitoarei expoziţii, consideră participarea României la Paris, drept un adevărat model şi recomandă mutarea la New-York a pavilionului nostru, aşa cum se află el la Paris.

Terenul rezervat României este situat chiar la intrarea principală, cu o faţadă spre aleea de onoare, cu cealaltă spre marele lac, unde se vor organiza focurile de artificii şi serbările nautice ale expoziţiei.

Specialiştii americani, aflaţi la Paris, prevăd pavilionului României la New-York un succes cel puţin egal cu acela pe care l-a avut în cadrul marei expoziţii internaţionale din acest an.

▪ *Linie aeriană de legătură între România şi Italia.* La Belgrad s'a semnat, în ultima decadă a lui Septembrie, un angajament tripartit între directorii aviaţiilor civile italiene, române şi iugoslave, în baza căruia va fi asiguratun serviciu aerian de transport între cele trei ţări.

Prima linie, Roma—Belgrad—Bucureşti şi înapoi, va fi exploatată de Italia. România va exploata linia Bucureşti—Belgrad—Roma şi Bucureşti—Zagreb—Veneţia—Milano. Italienii vor începe în curând serviciul pe traseul indicat; Jugoslavii îşi pregătesc avioanele pentru acest serviciu, urmând să le pună în circulaţie la primăvară.

▪ *Expoziţie internaţională de vânătoare la Berlin.* La începutu lui Noembrie se inaugurează, la Berlin, Expoziţia internaţională de vânătoare, la care va lua parte şi România.

D. M. Săvulescu, directorul general al vânătoarei din Ministerul de Agricultură şi Domenii, care, precum se ştie, a organizat un frumos pavilion de vânătoare la expoziţia din Paris, se interesează şi de participarea ţării noastre la expoziţia din capitala Germaniei.

Vor fi transportate în pavilionul României din această expoziţie, animale sălbatece naturalizate, coarne şi trofee de vânătoare; de asemeni, şi o diagramă, reprezentând viaţa păsărilor din Delta Dunării.

In vederea măsurilor de organizare, a sosit în ultimele zile ale lui Septembrie, din Germania, d-l Spaah, trimis special, care va studia şi înlesnirile ce se pot face vânătorilor români cari participă la expoziţie.

▪ *Mânăstirile şi obiceiurile româneşti din Bucovina vor fi filmate, din iniţiativa Oficiului Naţional de Turism.* In cursul lui Septembrie au sosit în Cernăuţi reprezentanţii Oficiului Naţional de Turism, secţia cinematografică, în vederea filmării poziţiilor pitoreşti din Bucovina, cum şi a obiceiurilor tradiţionale din partea locului.

Filmarea se va face în colaborare cu casa cinematografică franceză „Pathé journal".

In Cernăuţi a fost filmat palatul reşedinţei mitropolitane, care constitue o podoabă arhitectonică unică în întregul Orient.

Vor fi apoi filmate toate mânăstirile din Bucovina.

In Câmpulung s'a luat contact cu starostia arcăşească şi cu legiunea străjerilor, cari vor aranja o nuntă, cu arcaşi, buciumaşi şi călăreţi.

▪ *Noui case de adăpost.* Cabana „Pietrele", cota 1550 m., situată la punctul de contact al lanţului Stănişoara cu Valea Isvorul Stănişoarei, unde se desparte poteca ce sue pe Valea Pietrele înspre Bucura şi Retezat. Are la parter o sufragerie, trei camere, cămară, cameră de bae, holl, antreu; la etaj şapte camere, coridor şi două balcoane. Capacitatea e de 56 locuri în paturi şi la comun, deschise tot anul; restaurant are restaurant ca şi celelalte cabane, cari aparţin T. C. R.-ului.

Cabana „Piscul Câinelui", cota 1010 m., situată în „Poiana Carp", pe Gârbova, masivul din dreapta Prahovei, opus Bucegilor, prezintă mai puţin interes alpin; e loc de distracţie şi ţinta excursiilor mici de agrement; nu e o cabană propriu zis, ci o casă de recreaţie.

Cabana „Peştera" T. C. R. cota 1615, situată în Poiana Crucii, pe V. superioară Ialomiţa. Capacitatea 60—70 locuri în paturi comune şi separate; are restaurant permanent, pivniţă de beton armat, gheţărie, cuptor pentru pâine, staţiune meteorologică şi bibliotecă; e luminată cu Shell-Gaz şi e foarte aproape de Peştera Ialomiţei (500—600m.)

Se pot organiza de aci excursii de agrement sau antrenament în tot masivul Bucegilor.

▪ *Reduceri pe C. F. R.* Vizitatorii expoziţiei târg din Oradea, beneficiază de 50% reducere din taxele tarifului, la trenurile de persoane. Valabilitatea biletelor la înapoiere se limitează la maximum 5 zile, socotite dela data sosirii în timpul expoziţiei-târg.

▪ *Lucrare turistică.* D-nii prof. N. Macarovici, asistent universitar la Fac. de Ştiinţe şi dr. Protopopescu au tipărit o interesantă lucrare turistică asupra muntelui Ceahlău, cu toate potecile şi cărările sale.

Harta Ceahlăului, frumos colorată, este un ghid la îndemâna tuturor turiştilor.

▪ *Luna laşilor.* Pentru cei ce vizitează Luna laşilor, dela 21 Septembrie la 14 Octombrie c., Dir. Gen. a C. F. R. aprobă o reducere 50% şi 75% din taxele tarifului tren de persoane. Reducerile sunt acordate pe tot timpul duratei expoziţiei „Luna laşilor".

▪ *Refacerea marcajelor din Bucegi.* — Touring-Clubul României a luat hotărîrea să refacă principalele marcaje din Bucegi. Printre acestea se află şi marcajul pe pitorescul itinerar de la Bran la Vrf. Omu peste muntele Clincea şi Scara.

▪ *Inaugurarea casei de adăpost de pe Piatra Craiului.* — In a doua jumătate a lunei August a avut loc inaugurarea nouei case de adăpost de pe Piatra Craiului a Soc. Carpatine Ardelene a turiştilor din Sibiu, Secţia Braşov.

După oficierea serviciului religios Dr. *Francisc Kepp* preşedintele societăţii a ţinut o cuvântare şi a avut loc o masă comună, la care au luat parte toţi delegaţii secţiilor Soc. Carpatine Ardelene din Sibiu. O. N. T. a fost reprezentat prin d. Emanoil Bucuţa.

▪ *O interesantă performanţă în turismul pe apă.* — Mai mulţi tineri sportivi, membrii ai organizaţiei Şoimii Carpaţilor şi T. C. R. au întreprins o călătorie pe Dunăre şi Marea Neagră de peste 800 km.

Echipajul format din dr. Ionel Arnăutu, D-ra Zoiţia Muntiu, T. Macavei, dr. Pop Traian, Albin Morariu, Sublocotenent C. Vântu şi N. Rădăşeanu, s'a îmbarcat la Tulcea pe o barcă de pescari cumpărată chiar din acel port pe care au botezat-o „519 Cluj".

Cu această barcă au străbătut Dunărea ajungând la Marea Neagră, unde au parcurs întreg litoralul Mării Negre până la Carapacea în apropierea oraşului Balcic.

▪ *Casa de adăpost „Vlad Ţepeş"* a soc. A.D.M.I.R., inaugurată de curând este situată în judeţul Argeş la capătul nordic al liniei ferate C.A.P.S. dintre localitatea Curtea de Argeş şi Cumpăna-staţiune. Cabana se află lângă cantină şi staţia Cumpăna (alt. 950 m.).

Pentru îndrumarea turiştilor dăm mai jos următoarele indicaţii:

Drumuri de acces: Localitatea cea mai apropiată este Curtea de Argeş, 38 km. Comunicaţia se face prin linia ferată C.A.P.S. deservită de 2 trenuri pe zi cu plecarea din Curtea de Argeş la orele 7,20 şi 12,35 a. m.

Casa e compusă din 2 camere: una cu 23 paturi şi alta cu 10 paturi.

Preţul unui pat (de persoană) e de 20 lei pentru membrii Soc. A.D.M.I.R., 30 lei pentru membrii altor societăţi turistice şi 40 lei pentru particulari.

Casa e deschisă tot anul; are apă curentă, e luminată cu electricitate şi e deservită de restaurantul C.A.P.S.

▪ *Inaugurarea staţiunei balneare şi de odihnă „Leghia Şorecanilor..* — Duminecă 29 August a. c., a avut loc inaugurarea staţiunei balneare şi de odihnă *Leghia Şorecanilor*, trecută în proprietatea Minelor dela Tic.

La inaugurare a luat parte P. S. S. Episcopul Nicolae al Clujului, numeroase personalităţi din Cluj şi Bucureşti, întreg corpul minierilor din Tic, precum şi numeroşi ţărani din regiunea înconjurătoare.

▪ *Concursul acordat de Asociaţia „Jandarmeria" societăţilor turistice.* — Asociaţia culturală „Jandarmeria" a făcut cunoscut principalelor societăţi turistice din ţară, că le pune la dispoziţie prin formaţiunile sale de patrule alpine următoarele servicii:

a) Serviciul de ajutor imediat.

b) Serviciul de călăuză atunci când nevoile impun o cercetare sau scotocire serioasă în munţi.

c) Verificarea cunoştinţelor cu privire la codul de semnalizare, făcând la nevoie şcoală cu păzitorii de cabane ce nu posedă cunoştinţe suficiente.

d) Colaborare cu Soc. carpatine în acţiunea echipelor de ajutor.

e) Controlul marcajului drumurilor.

f) Permisiunea ca patrulele alpine să se adăpostească în cabanele întâlnite în traseu.

E un concurs aşteptat şi de mare utilitate pentru care asociaţia culturală „Jandarmeria" merită toate felicitările.

▪ *Admiterea turiştilor la cabanele Bat. 5 Vânători de munte, dela Pogăceana (Muntele Mare).* Preşedintele oficiului judeţean de turism Turda a comunicat T. C. R. că s'a aprobat de către Comandantul Bat. 5 Vânători de Munte ca turiştii să poată folosi cabanele dela Pogăceana în următoarele condiţiuni:

1. Turiştii să aibă acte de legitimaţie şi să le prezinte la cerere.
2. Să nu scoată fotografii;
3. Să nu stea de vorbă cu gradele inferioare;
4. Să respecte regulile de higienă;
5. Să respecte consemnul sentinelelor;
6. Să semneze într'un registru de sosire şi plecare.

▪ *Restaurant românesc la Praga.* La sfârşitul lui Septembrie s'a inaugurat la Praga, în prezenţa d-lui M. Negură, ministrul cooperaţiei, un restaurant românesc, cu bucătărie şi orchestră românească.

Restaurantul e creeat sub auspiciile Ministerului Cooperaţiei, care-i acordă o subvenţie de 50.000 lei lunar şi se numeşte „România".

▪ *Oaspeţi streini.* D-l Jean Boutière, prof. la Universitatea din Dijon, a vizitat ţara noastră, despre care d-sa s'a ocupat în mod special.

Prof. Boutière a vizitat comuna Humuleşti, satul natal al lui Creangă, despre care a scris o interesantă lucrare în franţuzeşte şi mai multe mânăstiri din Moldova, în vederea unei noui lucrări asupra artei bisericeşti din ţara noastră.

D-l Boutière lucrează în prezent la un studiu asupra operelor lui C. Negruzzi.

DIN STRĂINĂTATE

CEHOSLOVACIA

Noi peşteri în karstul slovac. — Mai mulţi profesori de la Universitatea din Viena care se află în excursie de studii prin Cehoslovacia au descoperit 3 noi peşteri în karstul slovac, dintre care una de proporţii respectabile.

Nici una din aceste peşteri nu e cunoscută de turişti sau de localnici.

DANEMARCA

Articole în presa daneză despre România. Publicistul danez *Erling Stensgard* bibliotecarul Bibliotecii Statului din Aarthus (Iutlanda) care a călătorit o lună în România, şi-a publicat impresiile de călătorie în 22 articole apărute în ziarele daneze: „Naestved Tilende", „Skive Folkeblad", „Hejmdal" „Fyens Stiftidende", „Aalborg Stifstidende", etc.

D. Stensgard a amintit în aticolele sale şi de călătoria făcută în 1841, de celebrul poet danez *H. C. Andersen* în Dobrogea, dela Constanţa la Cernavoda. Andersen a descris această călătorie în volumul întitulat „Bazarul unui poet".

FRANŢA

Excursii cu reducere în Algeria. — Companiile de navigaţie Franceză acordă tuturor vizitatorilor Expoziţiei Internaţionale o reducere de 20% asupra preţului voiajului în Algeria (cl. 2-a şi cl 3-a).

Reducerea se acordă până la închiderea expoziţiei, pe baza cărţii de legitimaţie.

Expoziţia dela Paris va fi prelungită. Expoziţia dela Paris are un succes din ce în ce mai mare. Deşi timpul e ploios, ea a ajuns să fie frecventată în ultimele zile de câte 350.000 vizitatori străini şi francezi, cari ocupă până la ultimul loc vasta incintă de 100 ha.

Un astfel de succes pune problema redeschiderii expoziției la primăvară; e semnificativă declarația d-lui Chapsal, ministrul comerțului francez, care a spus că Franța și-a luat angajamente față de celelalte națiuni pentru o durată precisă a Expoziției și că orice schimbare ar putea produce perturbații mari.

Guvernul francez duce tratative cu națiunile participante și, în cazul când majoritatea lor se vor pronunța pentru prelungire, Franța va proceda imediat la toate formalitățile în vederea acestei măsuri.

GERMANIA

Un film al Alpilor. — Cunoscutul alpinist și cineast *Luis Trenker*, pregătește un film asupra M-telui Carvin (Der Kampf ums Matterhorns) având de subiect catastrofa alpină din 1865, în care și-au găsit moartea Lord Douglas și Ghidul Cros. Celebrul alpinist *Whymper* care a scăpat cu viață din această catastrofă, e unul din pesonagiile principale ale filmului.

ITALIA

Valahii Pindului — Ultimul număr al luxoasei reviste a Touring Clubului Italian „Vie del Mondo" (Sept. 1937) publică un documentat articol despre România din Pind (*I. Valacchi del Pindo*), de Gjika Bobich, însoțit de numeroase și reușite fotografii.

O ascensiune îndrăsneață. — Patru alpiniști ai școalei de la Aosta au reușit eri să înscrie o nouă performanță, socotită până acum ca nerealizabilă.

Ei au reușit să urce stâncile vârfului Bich care are o diferență de nivel de 1.100 de metri de la bază la vârf.

Ascensiunea a fost făcută pe un timp foarte rău.

NORVEGIA

Pe urmele unei tragedii polare. — Din Oslo se anunță că un căpitan al unui cuter de pescari din Tromsce a găsit în golful Dove din Spitzberg resturile unui vechiu cort, a unei bărci, numeroase cartușe și câteva articole vestimentare, care par să fi aparținut nefericitei expediții germane din 1912 Schöder-Strand, făcută la Polul Nord.

OLANDA

Noul canal de legătură cu Rinul. — In curând vor începe la Amsterdam, nouile lucrări pentru construirea unui canal de legătură cu Rinul, canal ce va traversa provincia Betuwe.

Sărbătoarea folklorului olandez va avea loc între 11—12 Septembrie, în loc de sfârșitul lunei Mai, cum era prevăzut la început.

Programul acestei serbări va cuprinde executarea de coruri olandeze și dansuri țărănești în costume vechi.

Purtătorii de drapele „brabancons" vor arăta exercițiile de arcobație pe care le făceau vechile asociații corporative.

STATELE-UNITE

Extraordinara performanță a unor alpiniști. Cinci îndrăsneți exploratori, formând avantgarda unei expediții organizate de un muzeu de istorie naturală, au reușit să ajungă pe platoul Templeshiva, supranumit „Insula Cerului", din statul Arizona, după o ascensiune de 12 ore și escaladarea unei prăpastii de 400 m., cu pereții aproape verticali și alunecoși.

Este pentru prima oară când un om a reușit să ajungă în aceste regiuni, unde studiul faunei se anunță a fi extrem de interesant.

Expediția este înzestrată cu tot felul de curse și aparate, destinate să prindă aci, exemplare din toate animalele ce trăesc pe acest platou.

U. R. S. S.

O nouă expediție polară. — O nouă expediție polară a pornit în cursul lunei August spre Polul Nord, sub conducerea prof. *Samoilovici*. Unul din scopurile acestei expediții este de a cerceta regiunea Samikow ce a mai fost explorată în 1810 de cercetătorul al cărui nume îl poartă și de geologul Toll în 1886.

In acelaș timp expediția va instala o stațiune arctică pe insula Long sau pe insula Bennett.

Expediția se va întoarce în portul Archangelsk către sfârșitul lunei lui Octombrie.

Ascensiune la 7000 m. în M-ții Pamirului. — Cinci alpiniști ruși au urcat pentru prima oară piscul Korjenevskaia din munții Pamir atingând altitudinea de peste 7000 metri.

Cercetări medicale la 4200 m. altitudine. — In Munții Caucaz a fost organizată încă de anul trecut o stațiune de cercetări medicale la o altitudine de 4200 m. (pe Elbrus).

Această stațiune are ca principal scop studierea influenței înălțimilor asupra organismului omenesc, rezultatele la care vor ajunge cercetătorii fiind de un mare interes pentru aviatori.

SERVICIUL MARITIM ROMÂN

Liniile deservite de vapoarele rapide de poște ale Serviciului Maritim Român, *Dacia*, *România* și *Regele Carol I*, oferă călătorilor drumul cel mai scurt, confortabil și economic, între țările *Europei Centrale*, prin *România*, *Turcia*, *Grecia*, *Siria*, *Palestina* și *Egipt*, putându-se vizita în timpul escalelor, frumoasele orașe: Istambul, Atena, Beirut, Haifa și Alexandria.

Cu vapoarele liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, deservită de *s/s* ALBA IULIA și *s/s* SUCEAVA, care deplasează 12.000 tone, se pot vizita în timpul escalelor, orașele: *Istambul*, *Izimir*, *Malta*, *Genova*, *Marsilia*, *Oran* și *Alger*.

Prețurile de călătorie ale Serviciului Maritim Român, sunt dintre cele mai ieftine, oferindu-se totuși călătorilor cabine confortabile, un serviciu ireproșabil și o hrană satisfăcând gusturile cele mai variate și mai exigente.

In timpul sezonului de vară și anume dela 1 Iulie până la 30 Septembrie, 1937, se acordă o reducere de 20% aplicată asupra prețurilor tarifare.

S. M. R. oferă deci călătorilor posibilitatea de a petrece vacanțe admirabile cu vasele sale. Ceva mai mult, călătorii vapoarelor liniei Dunăre-Mediterana Occidentală, au ocaziunea, ca întrerupând călătoria la Marsilia, să viziteze expoziția dela Paris, care atrage un număr de vizitatori excepțional de mare.

Serviciul Maritim Român trimite la cerere în mod gratuit informații, prospecte, conținând itinerariile vapoarelor sale, cum și prețurile de călătorie. Direcțiunea Serviciului Maritim Român este: București, în Palatul Ministerului Lucrărilor Publice și Comunicații, B-dul Elisabeta 27, telef. 3.22.61.

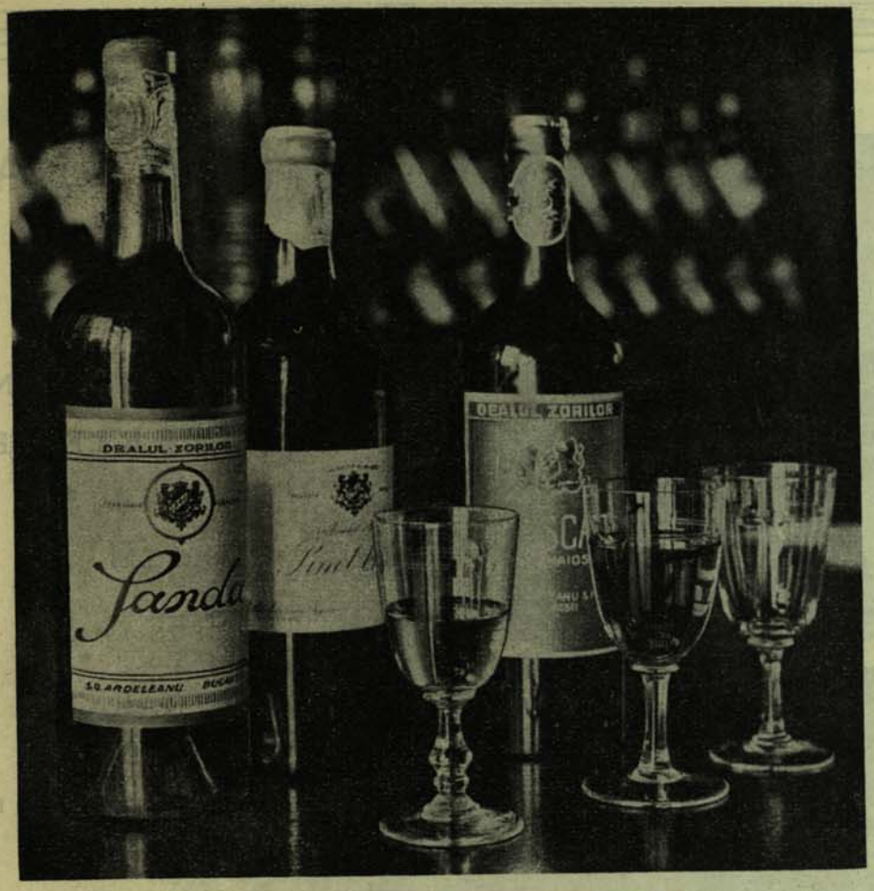

1857 NORD LLOYD 1937

călătoriile LLOYD

RĂMÂN TOTDEAUNA AMINTIRI PLĂCUTE!

CURSE REGULATE SPRE **NEW-YORK**

CU RENUMITELE VAPOARE EXPRESE

„EUROPA" „BREMEN" „COLUMBUS"

ALE SOCIETĂȚEI DE NAVIGAȚIE

NORDDEUTSCHER LLOYD BREMEN

NORD LLOYD

PROSPECTE ȘI INFORMAȚIUNI:

BUCUREȘTI: UNIUNEA DE VOIAJ ȘI COMERȚ S. A. R. CAL. VICTORIEI 101.— TEL. 329/68

TIMIȘOARA: UNIUNEA DE VOIAJ ȘI COMERȚ S. A. R. STRADA I. C. BRĂTIANU 39 — TEL. 260

SIBIU: BIROUL DE VOIAJ „LLOYD" — STRADA REGINA MARIA 26. — TELEFON 180

EUROPA

RĂSPUNDE ORICĂREI EXIGENȚE ÎN MATERIE DE VOIAJ ȘI TURISM

TELEFON 3.95.72

CENTRALA:
BUCUREȘTI
STRADA DOAMNEJ No. 1

EUROPA

ORGANIZAȚIA NAȚIONALĂ ROMÂNĂ DE VOIAJ ȘI TURISM

In zori sau în amurg

o fotografie perfectă, numai prin

FILMUL ULTRASENSIBIL:

Gevaert

EXPRESS-SUPERCHROM

PANCHROMOSA

(28 Scheiner)

In fiecare ambalaj veţi găsi UN BON, care vă va oferi şansa de a CAŞTIGA UN PREMIU (10.000, 5.000 lei, etc.)

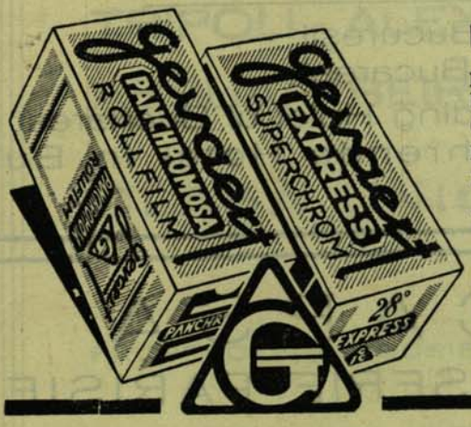

NOUL FILM CU DUBLĂ EMULSIUNE.

Iată calităţile care trebue să le întrunească un film bun care iese din comun :

ORTOCHROMAZIE SAU PANCHROMAZIE PERFECTĂ ● GRANULAŢIE FOARTE FINA ● MARE LATITUDINE DE EXPUNERE.

Aceste filme redau în fotografie cele mai mici amănunte ale subiectului.

Cereţi prospecte dela magazinele cu art. fotografice, sau dela

C. STROIA & W. PETRI

STRADA LIPSCANI No. 19 ● BUCUREŞTI

HOTEL UNION

TELEFON 377.20

CEL MAI ELEGANT ŞI CONFORTABIL DIN ŢARĂ

PREŢURI MODERATE

BUCUREŞTI STRADĂ ARISTIDE BRIAND No. 6

VENIND ÎN BUCUREŞTI, LOCUIŢI LA

GRAND-HOTEL „LAFAYETTE“

ESTE HOTELUL CEL MAI MODERN, CEL MAI CONFORTABIL. SITUAT ÎN PLIN CENTRU AL CAPITALEI. APĂ RECE ŞI CALDĂ ÎN TOATE CAMERELE

PREŢURI MODERATE

CALEA VICTORIEI No. 11 — TELEFON: * 3.34.10

HOTEL MAJESTIC

BUCUREŞTI, CALEA VICTORIEI No. 40

TELEFON 334.56 — 377.34

CONFORT MODERN-RENOVAT

TURIŞTII SE BUCURĂ DE 30% REDUCERE

HOTEL IMPĂRATUL TRAIAN

BUCUREŞTI CALEA GRIVIŢEI No. 117 — TELEFON 352.14—455.96

Marele hotel Royal Palace

300 camere ultimul confort

In plin centru al Capitalei

Telefon 306.60 — 306.69

Bucureşti, Strada Constantin Mille No. 13

Hotel „COROANA“ Braşov

Cea mai plăcută staţiune climaterică din România.

200 camere cu confortul cel mai modern.
Saloane de dejun şi separeuri foarte elegante.
Cafenea mare şi confortabilă. Sală de dans. Jazz.
Telefon No. 124, 125, 126, 127, 128.

Athénée Palace Hotel

Cel dintâi Hotel din Bucureşti
Le premier Hôtel de Bucarest
The leading Hotel of Bucharest
Das führende Hotel in Bukarest

Calea Victoriei No. 94 (colţ Str. Episcopiei No. 1)

GRÉGOIRE CAPSA

CONFISERIE PARISIENNE

HÔTEL & RESTAURANT. — BUCAREST, RUE DE LA VICTOIRE, 63

MÊME MAISON: RESTAURANT ATHÉNÉE PALACE BUCAREST

HÔTEL ET RESTAURANT CARAIMAN SINAIA

CIT

DE CRĂCIUN SPRE ŢĂRILE ÎNSORITE!

MARE CROISIERĂ CU

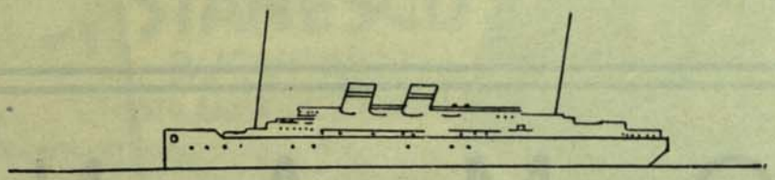

Transatlanticul „ROMA"

(35.000 tone)

AL SOC. DE NAV. „ITALIA"

23 DECEMBRIE 1937 LA 14 IANUARIE 1938

CROISIERĂ ORGANIZATĂ DE
COMPAGNIA ITALIANA TURISMO-ROMA

VEŢI VIZITA:

MILANO - GENOVA - ALGER - TUNIS - TRIPOLI - ALEXANDRIA - CAIRO - LUXOR - ASSUAN - BEIROUT - MESSINA - TAORMINA

CLASĂ UNICĂ!

PROSPECTE ŞI INSCRIERI LA:

Biroul de Voiaj „CIT", Calea Victoriei 53

Soc. de Nav. „ITALIA", Calea Victoriei 53

Biroul de volaj ING. ERDES, Calea Victoriei 168

ROMÂNIA
SOCIETATE COMERCIALĂ
OFICIALĂ DE TVRISM
(ROMSCOT)

R O M A N I A

Societate Comercială
Oficială de Turism

Reprezentanta **O. N. T.**

Sediul: Calea Victoriei No. 100 — Telef. 40707

Biroul de voiaj: Calea Victoriei No. 94 — Telef. 30662

Vinde bilete C. F. R.
Internaționale;
vapor; avion.
E x c u r s i u n i

AGENȚII:

Paris; Berlin;
Varșovia; Praha;

TOATE IN PLIN CENTRU-
-COMERCIAL.
SERVICIU IREPROŞABIL.
CONFORT.
ELEGANŢĂ.
PREŢURI MODESTE

Hotel
STĂNESCU
BUCUREŞTI
STR. ARISTIDE BRIAND 5

Hotel
SPLENDID PARC
BUCUREŞTI
STR. STIRBEI-VODĂ 4.
CONSTRUCŢIE 1935
CONFORT ULTRA ELEGANT.
RESTAURANT DE MARE LUX.

Hotel
SPLENDID
BUCUREŞTI
CALEA-VICTORIEI 57
COMPLECT-RENOVAT

Permanent deschis

Palace-Hotel-Sinaia

Permanent deschis

Permanent deschis

200 Camere luxos mobilate
140 camere cu bae

Telefon în fiecare cameră
Confort ultra-modern

Situat în cea mai pitorească și sănătoasă poziţiune din ţară
Sejoururi agreabile pentru odihnă și reconfortare. — Sport - Excursiuni etc...

Restaurant-Bar-Confiserie

Tarif în raport cu durata sejourului

Garaj propriu pentru 70 mașini
—
Teren sportiv
—
Golf
—
Tenis
—
Atracţiuni
—
Jazz

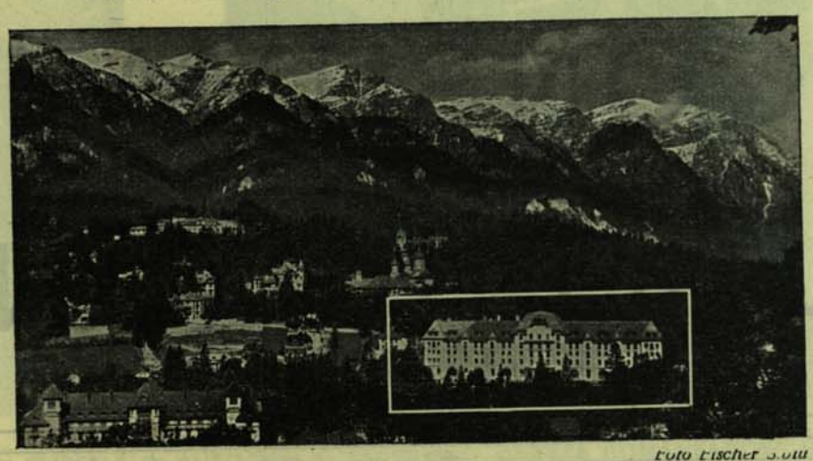

Foto Fischer Sinaia

Adresa telegrafică:
PALACE „Sinaia"

Pentru reţineri de camere adresaţi:

BUCUREŞTI: Str. Eug. Carada 3. Telefon 365-21.

SINAIA: Palace Hotel Telefon 225 și 226.

MINISTERUL COOPERAȚIEI

DIRECȚIUNEA VITICULTURII

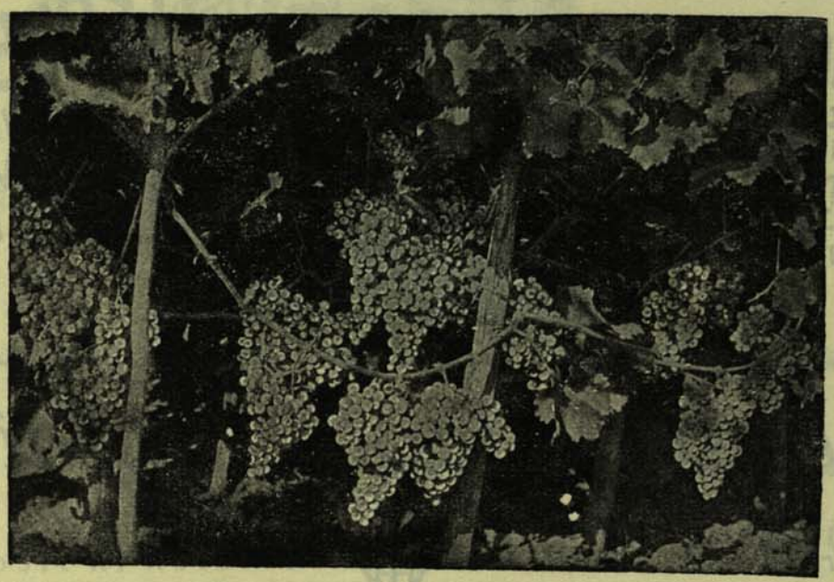

BIBLIOTECA NAȚIONALĂ
PERIODICE
ROMÂNIA

CONSUMAȚI VINURILE ROMÂNEȘTI

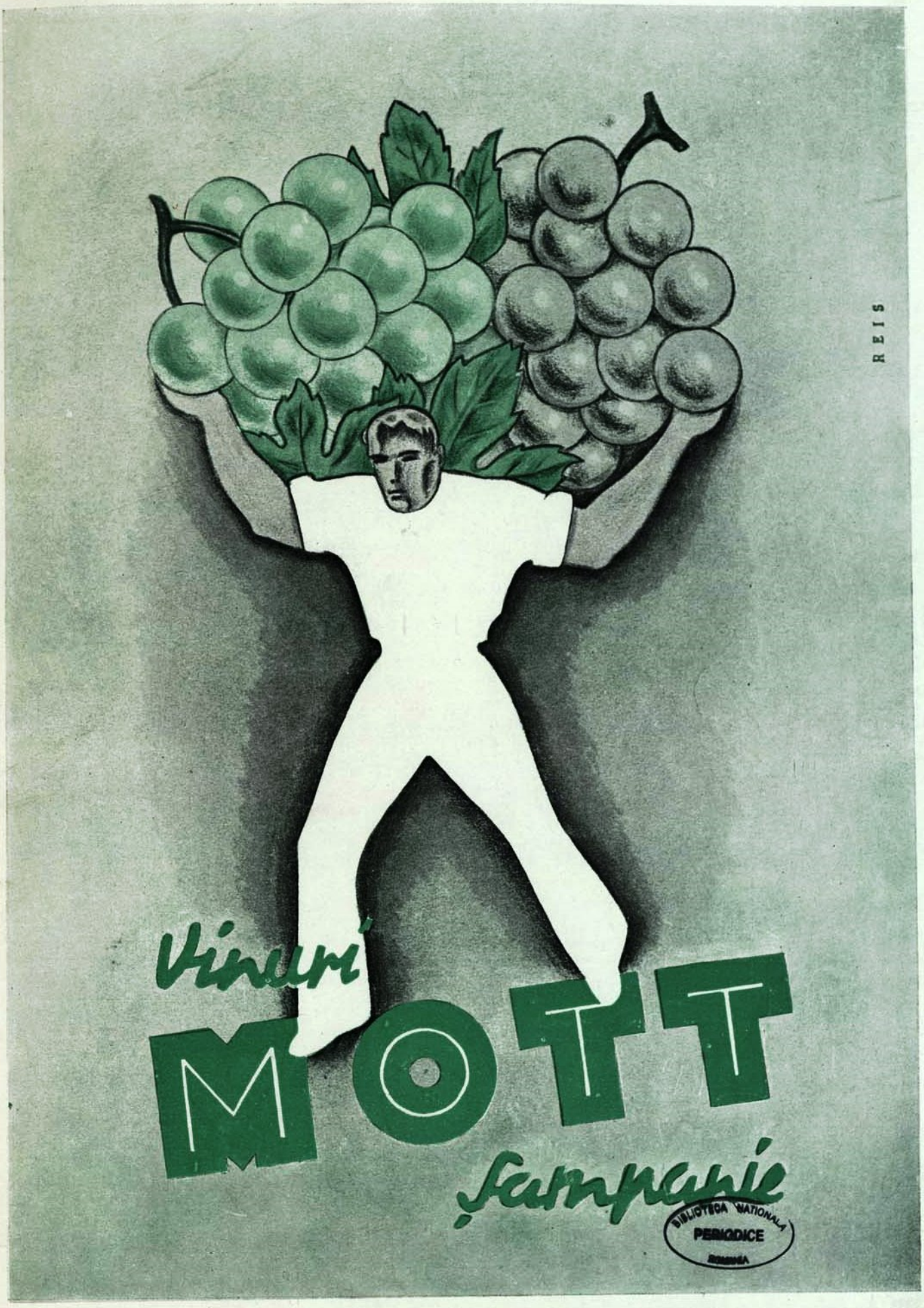

15.498 — TIPARUL ȘI CLIȘEELE IN AUTOTIPIE ȘI TRICROMIE „CARTEA ROMÂNEASCĂ", BUCUREȘTI

Urcușurile nu mai sunt o problemă pentru automobilismul modern, dacă mașina are lubrifiantul potrivit și combustibilul indicat pentru asemenea drumuri.

ÎNTREBUINȚAȚI

BENZINA ALBASTRA ETHYL

și uleiul **LUBOIL** BENUMITELE PRODUSE **UNIREA**

BIBLIOTECA PERIODICE

LEI 20